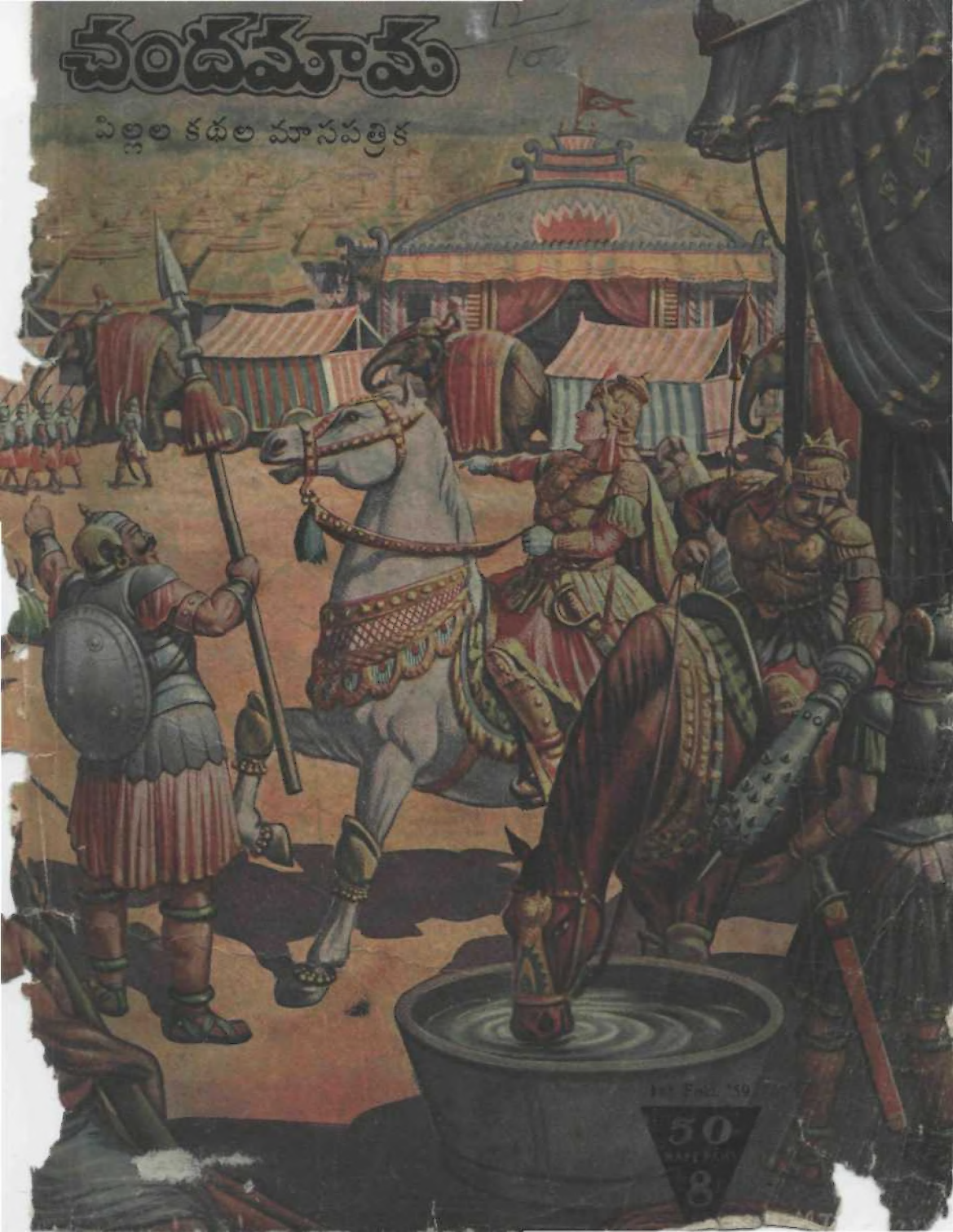

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1st Ed. 150

50

PAKES

8

చందమమ
నవ వ్యాఖ్య

అయితేగియితే అమ్మాయి ఎవరు ?

పంపినవారు :
పి. జయశ్రీ - తెనాలి

కంటికి శోభ కూర్చే
అందానికి...

రెమీ స్నో &
హేడర్

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

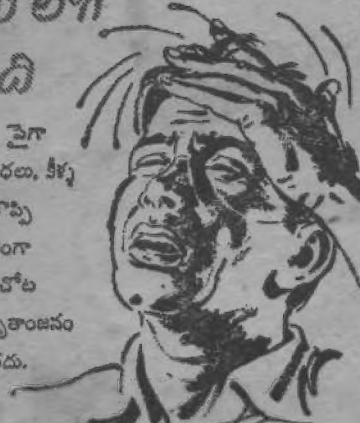
దొంగకు తోడ్పడిన కొత్తాలు	3	లబ్ధప్రణాళం (గేయకథ)	45
కంచుకోట - 8	... 9	అహింసాజ్యోతి - 2	... 49
మూడు పరీక్షలు - 2	... 17	ధర్మం గెలిచింది	... 57
రత్న నిపుణుడు	... 25	ప్రకృతి వింతలు	... 65
అనుమాన విశాచం	... 33	తమాషాలు	... 70

ఇవి గాక కార్టూను, ఫోటోశీర్షికల పోటీ
మొదలైన మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

అమృతాంజనమ్

బొధలను లాగి
వేస్తుంది

అమృతాంజనము ఊ సంగై పైగా
వేలొందినది. తలనొప్పి, బాధలు, కీళ్ళ
నొప్పులు, బెణుకులు, వళ్ళనొప్పి
మొదలైన వాటికి అమోఘంగా
వని చేస్తుంది. బాధగా ఉండేచోట
మాత్రం వాడటంవల్ల అమృతాంజనం
మీకేమాత్రం హాని కలిగించదు.

మీరే వాడి చూడండి
కొంచెం అమృతాంజనం
అరచేతిలో వేసి బాధగా ఉన్న
చోట చుక్కగా లేయండి. నిమి
షాలలో నొప్పి చూడచూ
తుంది.
అమృతాంజనమునే వాడి
చూడండి. 8 లో 7 రకాల
బాధలను లాగి వేస్తుంది.

అమృతాంజన్ రిమిడిట్
మైదామిడి
కొంబాయి. 1. కంకర్లు

అమృతాంజన్ ఇన్ హేలర్ హిందీ మార్గమును ఉత్తరపడుతుంది

విల్సన్ 'అమర్'

పెన్ను యొక్క పాళీకి
మీరు గర్వపడతారు!

- అనలైన ఓస్మీ-ఇరిడియమ్-టిప్పుడు గోల్డ్ ప్లేటెడ్ పాళీ అన్ని రకముల కాగితముల మీద మెత్తగా, బాగుగా వ్రాస్తుంది
- ఈ పాళీతో 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ కలదు
- పొగపైన ఆకారము, అందమైన రంగులు గల యీ పెన్నులు అందరికీ నచ్చుతాయి
- పెన్నులో ఎక్కువ నిదా పోయవచ్చును
- సరసమైన ధర—
రు 7.75 మాత్రమే

ఇతర మోడల్లు పెన్నులు
రు 3.75 నుండి
రు 20.00 వరకు
ధరలలో లభిస్తున్నాయి

ఒంగారు పాళీగల పెన్నులు
మరియు కానుకగా
యిచ్చుటకు దివ్యముగా
ఉండే పెన్ను మరియు
పెన్నిల పెట్టలు కలవు.

పాదపుటకు
వీలలేని
పాళీతో

అన్ని చోట్ల లభిస్తున్నాయి

కిరణ్ అండ్ కంపెనీ

బొంబాయి, మద్రాసు, కలకత్తా, ఢిల్లీ

విల్సన్ పెన్నును కొనండి-సంతృప్తి పొందండి

ఇది నిక్కము...

...వగిరినీ పీత, పిరిని మంచి
పీత ఉంచినట్లు నిలవ్వలెదరు,
శిరోజు రంగుతో వలుపుచేయబడిన
శిరోజుమల నలుపు లోమాతో
చేయబడినట్లుగా నిలవ్వలెదరు,

శిరోజురంగు శిరోజుమలము

తెచ్చని మూతమే నలుపుచేయును,

లోమా శిరోజుమలము నహిణంగా నలుపుచేయును.

జగత్ప్రసిద్ధమైన దిల్లీ
కలను మహిమంగా వలుపు
చేయునట్లు.

ఈ దిల్లీ - ఎస్. ఎస్. బందోపాధ్యాయాచార్యులది

విజయం ల్లు :

సి. నరేంద్రమ్ అండ్ కో.,

బొంబాయి - 2.

★

డిల్లీ మెడికల్ స్టోర్స్, డిల్లీ.

★

పాహ బివిసి అండ్ కో.,

రాధాబజార్ స్ట్రీట్, కలకత్తా.

★

జె. బలాభాయ్ అండ్ కో.,

నేతాజీ సుభాష్ రోడ్, మద్రాసు.

నూరు జంతువుల ఆటబొమ్మలు. మన్నిక
గల ప్లాస్టిక్తో తయారైనవి. ఒక్కొక్కటి
సుమారు 2 అంగుళాల మట్టుపైన అమర్చ
బడియుండును. ప్రదర్శనకు, వర్తకానికి,
వినోదమైనది. పో-కేసులకు అద్భుతం.

ఉత్సాహ సంగ్రహ పేటిక

ఒక్కొక్క అడుగులో ఉండే లాకర్లు :

4 ఏనుగులు, 4 జిరాఫెలు, 8 గాండా
మృగాలు, 4 గాడిదలు, 4 నక్కలు, 8 గుంట
నక్కలు, 4 గుట్టములు, 4 సింహాలు,
8 పెద్దపులులు, 8 కంగారాలు, 4 లేళ్లు,
4 కారెనుములు, 4 అవులు, 8 కోళ్లు,
8 పాహమృగాలు, 4 కోతులు. వెల రు. 8/-
ప్యాకింగ్, పాస్టేజీ రు. 1-50 న.పై.

బి. పి. పి. గా. పంపబడును.

వెరు కేటలాగ్ తెడు.

ఓమూ గిఫ్ట్ హవుస్

తపాలుపెట్టి నం. 4118, బొంబాయి - 7.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా
విజయవంతంగా
ప్రదర్శింపబడుతున్నది!

ఎం.ఎ.వి. పిక్చర్స్

సంపూర్ణ రామాయణం

- తెలుగు -

కె. శాశమ్మ

ఆనంద మారుతి

కె.వి. మహాదేవన్

రఘు

చైతన్య రిలీఫ్....

BHARAT
STUDIO

విచిత్ర భూభాగ సందర్శనం

రమణీయమైన కంగ్రా జిల్లా తూర్పు పంజాబ్ రాష్ట్రంలో వుంది. ఈ జిల్లాలో మిన్ను ముట్టుకున్న హిమాలయా పర్వతాల ఒడిలో ఒక ప్రశాంతమైన ప్రదేశం వుంది. అదే కులూ లోయ.

కులూ లోయ అంటే ఏమిటో తెలుసా? వృక్షమయమైన కొండలు, గలగలమని పారే వెలయేట్లు, వీల గొల్పే అడవి మృగాలు, గుత్తులు గుత్తులుగా వ్రేలాడే పండ్ల తోటలతో కులూగుకూ కనుల పండువుగా వుంటుంది. ఇక్కడ నివసించేవారిలో చాలామంది దృఢకాయులు, గులాబీని పోలిన శరీర చ్చాయగల కొండజాతివారు. వీరి ఆడవారు ధరించే బరువైన ఆభరణాలు, రంగు రంగుల దుస్తులు పేరుఖండినవి. ఇక్కడి ప్రజలలో చాలామంది ఆసియన్లు, ఆఫ్రికాన్లు, షీవన్ వంటి పండ్లను బంగారా దుంపలు, మొక్కజొన్నలను వండి నైమరికొందరు ఉన్నికోసం గొర్రెలను పెంచుతారు. వంటలో కొంత స్వంతానికి వుంచుకొని, మిగతాది

అమ్ముకుంటారు. నిస్సందేహంగా, ఎంత కష్టపడండి యిలా వండించగలరు: ఓ కప్పు వేడి వేడి టీతో మొదలైయ్ వీరి వని మరో కప్పు వేడి టీతో పూర్తవుతోంది. వీరికి బ్రూక్ బాండ్ టీ అంటే అత్యంత ప్రీతి. అవును మరి, దేశంలో అన్నిచోట్ల లాగే యీ లోయ ప్రజలకుకూడ పిల్లప్పదూ తాజాగా లభించే బ్రూక్ బాండ్ టీ అంటే యింతా అంతా యిష్టంకారు.

ఎంతో నివాస యోగ్యమైన యీ కులూ లోయ ప్రకృతి సౌందర్యానికి తోడు, శీతోష్ణస్థితికూడా చాలా ఆరోగ్యవంతమైంది. శీతాకాలంలో బాగా మంచు పడ్డప్పుడు తెల్లని తివానీ కప్పినట్లు యీ లోయ చాలా విచిత్రంగా కనిపిస్తుంది. నిజం చెప్పాలంటే వల్లని, పరిశుభ్రమైన కొండగారి యిక్కడి ప్రజల ఆరోగ్యం కాపాడితే, బ్రూక్ బాండ్ టీ వారి అలసట తీర్చి ఉత్సాహాన్ని, ఉల్లాసాన్ని చేకూరుస్తోంది.

బ్రూక్ బాండ్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

మనోహరమైన
ముఖ లావణ్యమునకు
సులభమయిన కిటుకు....

అశోకా

ప్రచర్ ఆఫ్ హెవెన్

స్నో

నవవికసిత పుష్పమువలె నున్న
మీ ముఖవర్చస్సు అందరను
ఆశ్చర్యచకితులను చేయును.

విజయా కెమికల్స్, మద్రాసు - 7.

ఇన్ఫెన్టోన్ గ్రేప్ వాటర్

తక్షణ నివారణ కోసం

జ్వరదర్శనం దివ్యమైన గ్రేప్ మిక్చర్. కడుపు నొప్పి, చర్మ వచ్చుచున్నప్పుడు, కడుపులో చాయవనం, కలిగే జబ్బులను తక్షణం నివారించును. జ్వరదర్శనం అనందంగాను ఆరోగ్యంగాను వుండును. 40 ఏళ్లకు మించి బాగుగా క్రమిద్దలువున్నట్టిది.

విద్యారణ:

హైదరాబాద్ కెమికల్స్ అండ్ ఫార్మసుటికల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్.
హైదరాబాద్-డక్కన్

PSHC-42

సాగసుకు

సాఖ్యానికి

మా సరికొత్త

Embassy & Krislin

మర్సిరెజ్డా సూటింగులు
మేల్లైన నేత, మెరుగు
నాణ్యత కలిగి
అనందదాయకమైన అనేక
రంగులలో అతి సరసమైన
వెలలకు దొరకును.

మర్సిరెజ్డ్ సూటింగులు, షర్టింగులు, పాప్లిన్ను-టస్సోర్సు

శ్రీకృష్ణా స్పిన్నింగ్ అండ్ వీవింగ్ మిల్సు (ప్రైవేట్) లి., బెంగళూరు-2.

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

ఈ సంచిక అచ్చు అవుతున్న సమయంలో ఒక మహత్తరమైన సంఘటన జరిగింది. అదేమిటంటే సోవియెట్ శాస్త్రవేత్తలూ, సాంకేతిక నిపుణులూ కలిసి సూర్యుడిచుట్టూ ఒక కృత్రిమ గ్రహాన్ని ఏర్పాటుచేయటం.

కిందటి ఏడు కృత్రిమ చందమామలను భూమిచుట్టూ తిరిగేలాగు ఏర్పాటుచేయ్యటమే మానవుడికొక మహత్తర విజయమనిపించింది.

ఇప్పుడు మానవుడు ఏర్పాటుచేసిన కృత్రిమ గ్రహం భూమికి 37 లక్షల మైళ్లదూరంలో ఉండి, సూర్యుడిచుట్టూ తిరుగుతున్నది. ఇది భూమి నుంచి చంద్రుడికన్న దాదాపు 16 రెట్లు దూరం వెళ్ళి అక్కడ తన పరిధిని ఏర్పాటుచేసుకుని తిరుగుతున్నది. సోవియెట్ శాస్త్రజ్ఞులు చేసిన ఈ ప్రయోగంతో మానవ చరిత్రలో ఒక కొత్త అధ్యాయం ప్రారంభమవుతున్నది.

సంపుటి. 24 : ఫిబ్రవరి 1959 : సంచిక 2

అట్టమోదిబొమ్మ

కృష్ణుడు హస్తినాపురం నుంచి ఉపస్థావ్యానికి తిరిగి వచ్చి పాండవసభలో తన రాయబారం విఫలమైనట్టు చెప్పి, "అప్పుడే కౌరవులు తమ పదకొండు అక్షోహముల సేనలతో కురుక్షేత్రానికి వెళ్ళారు. భీష్ముణ్ణి వారు తమ సర్వసేనానిగా పెట్టుకున్నారు. కనుక మీరుకూడా వెంటనే కర్తవ్యం నిర్ణయించండి!" అన్నాడు.

ధర్మరాజు సభలోని వారితో, "మనకు ఏడు అక్షోహాణీల సేనవున్నది. ఆ ఏడు అక్షోహాణీలకూ ఏడుగురు యోధులు—విరాటుడు, దృపదుడు, ధృష్టద్యుమ్నుడు, శిఖండి, పాత్యకి, చేకితానుడు, భీముడు—సేనానాయకులుగా వుంటే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. సర్వసేనానిగా వుండటానికి ఎవరు తగుదురో నిర్ణయించండి!" అన్నాడు.

అర్జునుడు ధృష్టద్యుమ్నుణ్ణి సర్వసేనానిగా వుంచితే బాగుంటుందనీ, అతను అస్తవిద్యలోనూ, యుద్ధనైపుణ్యంలోనూ భీష్ముడితో అన్నివిధాలా తుల తూగగలవాడనీ అన్నాడు.

అర్జునుడి అభిప్రాయాన్ని కృష్ణుడుకూడా బలపరిచినమీదట రాజులందరూ ఈ నిర్ణయానికి తమహర్షాన్ని వెల్లిబుచ్చారు.

వెంటనే సమరసన్నాహం ప్రారంభమయింది. సైనికులు సంరంభంచేసి ఆయుధాలు మొదలైనవన్నీ తీసుకున్నారు. పాండవసేనకూడా కురుక్షేత్రానికి బయలుదేరింది. సేనకు ముందుగా భీముడూ, నకుల సహదేవులూ, అభిమన్యుడూ, ఉపపాండవులూ, ధృష్టద్యుమ్నుడూ మొదలైనవారు కదిలారు. సేన మధ్యలో ధర్మరాజున్నాడు.

ఈ సేన కురుక్షేత్రం చేరగానే సైనికశిబిరాలకు యోగ్యమైన చోటు చూశారు. హరస్వాతి నదితీరాన మంచి రేవులున్నచోట, శుచి అయిన సమ ప్రదేశంలో శిబిరాలు నిర్మించ నిశ్చయించారు. కృష్ణుడు శిబిరాలచుట్టూ పెద్ద అగడ్త తవ్వించి దానికి సైనికులను కావలా వుంచాడు. రాజులందరికీ ఒకేవిధమైన గుడారాలు వేశారు. సైనికులూ, శస్త్ర చికిత్సకులూ, ఇతర నౌకరులూ ఏవరి పనులలో వారు నిమగ్నులయ్యారు. సైన్యానికి అవసరమైన కపచాలూ, ఆయుధాలూ, అహరసామగ్రీ కొండలంతేసి రాసులుగా అమర్చారు. ధర్మరాజు ప్రతి గుడారానికి వెళ్ళి అన్ని ఏర్పాట్లూ స్వయంగా పరీక్షించాడు.

దొంగకు తోడ్పడిన కొత్తాయి

ఒకప్పుడు కైరోనగరంలో ముయ్యాన్ అల్లీన్ అనే గజదొంగ ఉండేవాడు. కైరో నుల్లాను ఎంత ప్రయత్నించినా ఆతన్ని పట్టలేక చివరకు కొత్తాయిలుగా నియమించాడు. నగరంలోని దొంగలు ఆతనికి వెరిచి కుక్కిన పేలల్లే అయిపోయారు.

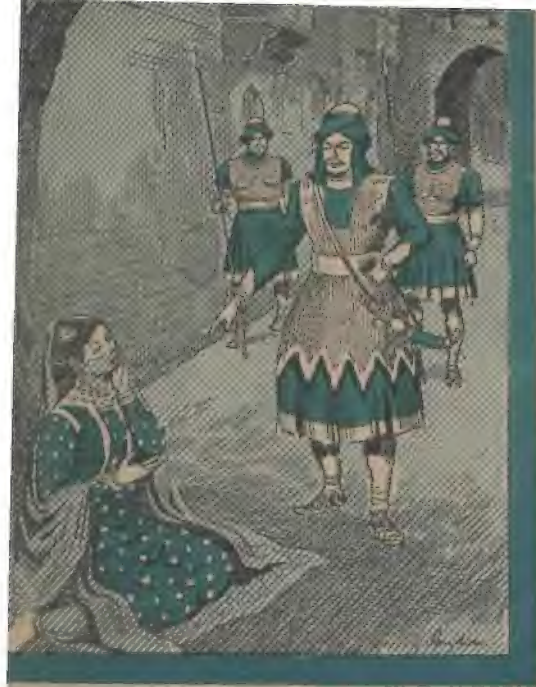
ఒకనాడు ముయ్యాన్ వలీగారి ఇంటి ముందు ఆవరణలో పడుకుని చిన్న కునుకు తీస్తూండగా ఒక బరువైన మూట వచ్చి ఆతనిపైన పడింది. ముయ్యాన్ నిద్రలేచి చుట్టూ చూస్తే ఎవరూ కనిపించలేదు. ఆతనిపైన పడిన మూటలో వెయ్యి బంగారు దీనారాలున్నాయి! "నాపై ఇంత అభిమానం ఎవరికి కలిగిందో!" అనుకుంటూ ఆతను ఆ దీనారాలను తన జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

మర్నాడు మళ్లీ అదే ప్రదేశంలో ఆతను నిద్రపోతూండగా ఇంకొక మూట బలంగా వచ్చి తలపై పడింది. అందులోకూడా

వెయ్యి దీనారాలున్నాయి. దాన్ని పడవేసిన మనిషి బాడమూత్రం లేదు.

మూడోరోజు ఆతను నిజంగా నిద్రపోక, నిద్రపోతున్నట్టు అభినయించాడు. కొంచెం సేపటికల్లా ఎవరో తన జేబు తడుపు తున్నట్టు అనిపించి ఆతను కళ్లు తెరిచి ఆ మనిషి చేతిని పట్టుకున్నాడు. మరుక్షణం ఆతనికి చెప్పరాని ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఎందుచేతనంటే ఆతనికి చిక్కినది ఒక ఆడ మనిషి. ఆమె చిన్న వయసులో ఉండటమే గాక, చాలా అపూర్వమైన సౌందర్యవతిగా కూడా కనిపించింది.

మాట్లాడవద్దని, తనవెంట రమ్మనీ ఆమె సైగ చేసింది. ముయ్యాన్ ఆమె వెంటనే బయలుదేరి వెళ్లాడు. ఇద్దరూ ఒక నిర్జన మైన సందులోకి వెళ్లగా ఆతను ఆమెతో, "నాతో నీకేం పని? నన్ను పెళ్లాడగోరితే నేను సిద్ధంగానే ఉన్నాను!" అన్నాడు.

“అందుకు నేనేం చెయ్యగలను?” అన్నాడు కొత్వాలు ముయిన్.

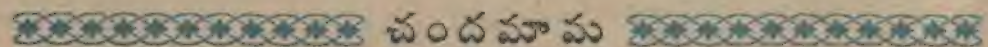
“శ్రద్ధగా విను. ఇవాళ అర్ధరాత్రి నేను కాజీ ఇంటి సమీపంలో ఒంటరిగా కూచుని ఉంటాను. నువ్వు గస్తీ తిరుగుతూ అటు వచ్చి నన్ను ప్రశ్నించు. నేను నగరంలోకి పనిమీద వచ్చి నగరద్వారం మూసేలోగా తిరిగి ఇంటికి వెళ్లలేకపోయానని చెబుతాను. నువ్వు కాజీ ఇంటి తలుపు తట్టి, నన్ను తెల్లవారేదాకా వారింట తలదాచుకోనిమ్మని శిఫార్సుచెయ్యి,” అన్న దామె.

ఆమెనుంచి అదివరకే రెండు వేల దినా రాలు పొందిఉన్నవాడు కావటంచేత కాజీ కూతురికి సహాయపడి పుణ్యంకూడా సంపాదించుకుందా మనుకున్నాడు ముయిన్.

ఆ రాత్రి అతను రక్షకభటులను వెంట బెట్టుకుని గస్తీ తిరుగుతూ అర్ధరాత్రివేళకు అనుకున్న ప్రకారం కాజీ ఇంటివేపుగా వచ్చాడు. ఒక చెట్టుకింద చీకటిలో కూచుని ఉన్న నల్లని ఆకారం అతనికి కనిపించింది.

“ఎవరు నువ్వు?” అని ముయిన్ ఆ ఆకారాన్ని ప్రశ్నించాడు. వెంటనే ఆ ఆకారం లేచి నిలబడింది. ఆమె స్త్రీ అనీ, చాలా విలవైన దుస్తులు ధరించిందనీ రక్షక భటులు గుర్తించారు.

“నాకు నీకన్న మంచి మొగుడు దొరకదనా? విను. నాకొక చిన్న సహాయం చెయ్యాలి. కాజీగారి కూతురూ, నేనూ ఆ బాల్యస్నేహితులం. నా స్నేహితురాలు ఒక అతన్ని ప్రేమిస్తున్నది. నే నామెకు రాయబారిగా పనిచేస్తున్నానని తెలిసి ఆదుర్దార్గుడు నన్ను తన ఇంటికి రాకుండా కట్టుదిట్టం చేశాడు. నా సహాయం లేనట్టయితే నా స్నేహితురాలిని ఇంకెవరికో ఇచ్చి పెళ్లిచేసి ఆమె జీవితాన్ని కాజీ ధ్వంసం చేస్తాడు! అందుచేత నన్ను ఏదోవిధంగా కాజీ ఇంట ప్రవేశపెట్టటానికి నువ్వు పాటుపడాలి,” అన్న దామె.

"అయ్యా, నేను నగలూ అవీ కొనటానికి సాయంకాలం నగరంలోకి వచ్చాను. అపని పూర్తి అయ్యాక నా స్నేహితురాళ్లను ఒకరిద్దరిని చూడటానికిగాను తిరిగాను. దురదృష్టవశాత్తూ ఒకరూ ఇంటు లేరు. నేను ఒక అమీర్ కుమార్తెను. అయితే ఏం లాభం? నేను ఇంటికి తిరిగి వెళ్లేలోపుగా నగరద్వారం మూయటంచేత ఈ రాత్రికి తలదాచుకునే ప్రాప్తంకూడా లేకుండా పోయింది!" అన్నది ఆమె.

కొత్తాలు ముయిన్ తన రక్షకభటులతో, "ఈమె పెద్ద ఇంటి పడుచుగా ఉన్నది. ఈ రాత్రి ఈమెను దొంగలు దోచారంటే మనకు మాట వస్తుంది. కాజీగారిల్లు ఈ పక్కనే ఉన్నది. ఈమెను తెల్లవారిన దాకా ఉంచుకుంటారేమో అడుగుదాం!" అన్నాడు. తరవాత అతను కాజీని లేపి ఆయనతో ఆ ఆడకూతురి గొడవ చెప్పాడు.

"నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఈ రాత్రికి నా కుమార్తె గదిలో పడుకుని తెల్లవారగానే వెళ్లిపోవచ్చు," అన్నాడు కాజీ.

తన పని పూర్తి అయినందుకు సంతోషించి ముయిన్ గస్తీ ముగించి తన ఇంటికి వెళ్లి పడుకున్నాడు. మర్నాడు ఉదయం నిద్రలేస్తూనే అతనికి ఆ ఆడమనిషి జ్ఞాపకం

వచ్చింది. ఏదో పనిమీద ఆ దారిన వెళ్లే వాడల్లా అతను కాజీగారింట మీదుగా పోతూ, లోపలికి తొంగి చూశాడు.

ముయిన్ ను చూస్తూనే కాజీ తిట్టనారంభించాడు. "ఏం పని చేశావు? వెధవపని! రాత్రి ఎవతెనో దొంగముండను తెచ్చి నా యింట పెట్టి వెళ్లావు. తెల్లారేలోపుగా అది అరువేల దీనారాలు కాజేసి పారిపోయింది! నువ్వు దొంగలను పట్టేది పోయి, దొంగలకు మద్దతు ఇస్తావా?" అని ఆయన పెద్దగా కేకలు పెట్టాడు.

ముయిన్ కు కాళ్లు వణికాయి, కళ్ళు చీకట్లు కమ్మాయి. ఇప్పుడు అలోచించు

లలో దేనిచాటున తనకు కావలసిన స్త్రీ ఉన్నదీ ఎలా పొల్చటం? తనవల్ల కాదు గదా, ఏ మానవమాత్రుడివల్లా కాదు! “నాకు కాజీచేతుల్లో చావు రానిపెట్టివుంది!” అనుకుంటూ ముయిన్ ఇంటికి వెళ్లి వెళ్లి కిలా పడుకున్నాడు.

మూడు రోజులూ అతను ఇల్లుదాటి వెళ్లలేదు. మూడోనాడు ఉదయం ముయిన్ లేచి కాజీ ఇంటికి బయలుదేరాడు. “నాకు దొంగ దొరకలేదు, మరణశిక్ష విధించండి!” అని కాజీతో అనటానికి అతను నిశ్చయించుకున్నాడు.

ముయిన్ ఒక సందులోనుంచి వెళుతూ ఎందుకో తలఎత్తి చూశాడు. మేడపైనుండి ఒక స్త్రీ వెదురుతడిక తెరను పక్కకు తొలగించి తనకేసి చూస్తూ, పైకి రమ్మని పైగ చేసింది. ఆమెను ముయిన్ క్షణంలో గుర్తించాడు—ఆ మనిషి!

గబగబా మెల్లెక్కి ముయిన్ పైకి వెళ్లాడు. ఆమె నవ్వుతూ అతనికి ఎదురు వచ్చి, “నామూలంగా పెద్ద చిక్కులో పడి నట్టున్నావే?” అన్నది.

“నీకోసం మూడు రోజులుగా నగరమంతా ఘులిస్తున్నాను. ఏమిటి నీ ఉద్దేశం? నీ స్నేహితురాలికి తోడ్పడుతున్నావంటే

కుంటే ఆ ఆడమనిషి దొంగతనం చేయటానికి సమర్థురాలులాగే కనబడింది.

“అయ్యో, క్షమించాలి. ఆ మనిషి చెప్పిన మాటలు సమ్మాను. అనుమానించటానికి నాకేమీ కారణం కనబడలేదు. మీ సొత్తునూ, దొంగనూ తెచ్చే భారం నాది!” అన్నాడు ముయిన్.

“దొంగలను పట్టుకునే భారం నీదికాక నాదవుతుందా? ఈ దొంగను మూడు రోజులలోగా పట్టకపోయానో, నేనే స్వయంగా నీకు మరణశిక్షవిధిస్తాను!” అన్నాడు కాజీ.

ముయిన్ కు ముచ్చెమటలు పోయాయి. కైరోనగరంలో ఉండే లక్షలాది బురఖా

సహయపడ్డాను గాని, కాజీ డబ్బెందుకు కాజేశావు?” అని ముయిన్ ఆమెతో అన్నాడు.

“ఎందుకా? వాడు పట్టి పెనినిగొట్టు గనక! ఆ డబ్బు గొడవంతా నీకెందుకు? ప్రస్తుతం నీ పీకపైకి వచ్చింది గనక నిన్ను కాపాడే మార్గం చెబుతాను విను. ఆ కాజీ నీమీద నేరం మోపజూస్తాడు. నువ్వే అతనిపై ముందుగా నేరం మోపు. ఆయన ఇంటి వంటగది మూల ఒక జాడీ ఉన్నది. నువ్వు ఇల్లంతా సోదా చేసినట్టు చేసి ఆ జాడీలో నుంచి ఒక మూట పైకి తీయ్యి. అందులో నేనా రాత్రి ధరించిన బట్టలన్నీ ఉంటాయి. అవి నెత్తురుతో తడిసి ఉంటాయి. ఆ మూట విప్పగానే పులిలాటి కాజీ పిల్లి ఆయి పోతాడు. నిన్నిక ఏమీ చెయ్యలేడు!” అన్నదా దొంగమనిషి, అతని చేతిలో నూరు దీనారాలు పెడుతూ.

పోయే ప్రాణాలు తిరిగి వచ్చినట్టయింది ముయిన్ కు. అతను ధాటిగా నడుచు కుంటూ కాజీ ఇంటికి వెళ్లాడు. కాజీ అతన్ని చూస్తూనే, “పనికిమాలినవాడా, నా సొమ్మెక్కడ, ఆ దొంగ ఎక్కడ?” అని రంకెలు వేశాడు.

“ఆ మూట మిమ్మల్నే అడగాలని వచ్చాను, కాజీగారూ! నేనూ, నా రక్షక

భటులూ నగరమంతా జల్లించామంటే నమ్మండి. ఆ పిల్ల బాడ చెప్పినవారు ఒక్కరుకూడా లేరు. ఆమె మీ ఇంట్లో అడుగుపెట్టటం నేనూ, నా మనుమలూ కళ్లారా చూశాం. మీ ఇంటినుంచి ఆమె బయటికి వెళ్లటం చూసినవారు ఒక్కరు కూడా లేరు! ఆ పిల్లగాని ఆమె శవంగాని మీ ఆవరణలోనే దొరకాలి! దానికోసం వెతకటం కొత్తాలునైన నావిధి,” అన్నాడు ముయిన్ దర్పంగా.

కాజీ మొహం పాలిపోయింది. కాసేపు ఆయన నోట మాటరాలేదు. చివరకాయన, “నువ్వనేది అసంభవం! ఆమెను ఎవరూ

చంపలేడు. ఎందుకు చంపుతాం? పైన పోయిన నా ఆరువేల దీనారాల మాటే మిటి?" అన్నాడు.

"దానికైనా సాక్ష్యం ఏమున్నదీ? మీ మాటేగా?" అన్నాడు కొత్వాలు.

ముయీన్ ఇల్లంతా వెతికాడు, దొడ్డి అంతా వెతికాడు. ఎక్కడా అడమనిషి జూడ లేదు; ఉండదని అతనికి తెలుసు. చివరకు అతను తప్పచేసినవాడి మొహం పెట్టి కాజీగారి వంటగదిలోకి వచ్చి ఒక స్తంభాన్ని అనుకుని నిలబడ్డాడు. అ గది మూల బాడీ ఒకటి ఉన్నది.

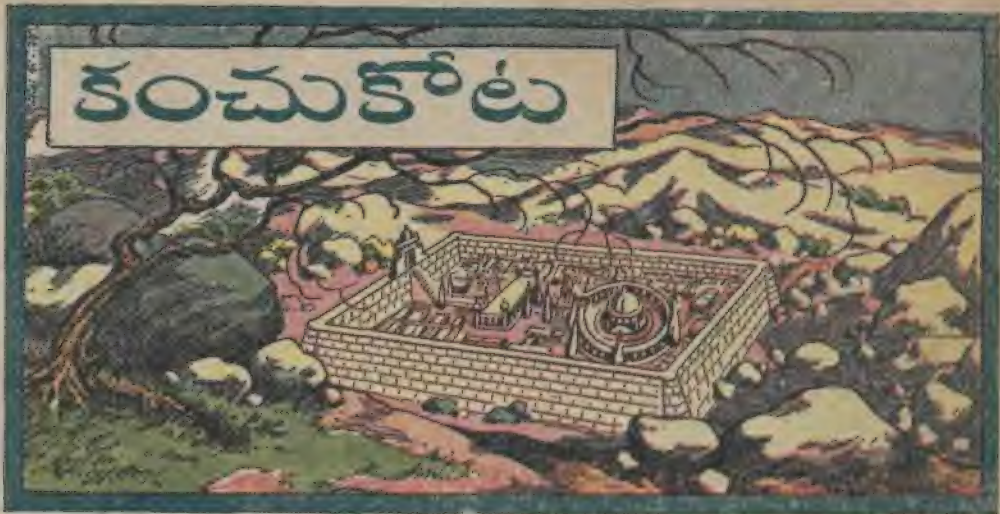
ఇప్పుడు కాజీకి మళ్ళీ కాస్త ధైర్యం వచ్చింది. ఆయన కొత్వాలుతో, "ఏదీ, ఆ మనిషి శవం? నేను హంతకుణ్ణంటివే! సొమ్ము పోయిందని అబద్ధాలాడానంటివే! నా అబద్ధాలూ, హత్యలూ రుజువు చెయ్య వేం? నామీదనే ఇంతనేరం మోపుతావుగా!" అంటూ గట్టిగా రంకెలు పెట్టసాగాడు.

అకస్మాత్తుగా ముయీన్ తల ఎత్తి, "నెత్తురువాసన! ఆ బాడీవేపునుంచి వస్తున్నది!" అంటూ పరిగెత్తివెళ్లి మూల నున్న బాడీలో చెయ్యిపెట్టి ఒక మూట పైకి తీశాడు. ఆ మూట విప్పితే అందులో నెత్తు రుతో తడిసిన దుస్తులున్నాయి. ఆ దుస్తులు ఆ రాత్రి తన ఇంట పడుకున్న స్త్రీ ధరించి నవేసని కాజీ గుర్తించాడు. ఆయన వణికి పోతూ కొత్వాలుతో, "నేను పెద్దవాణ్ణి, పరువుగా బతుకుతున్నవాణ్ణి. నేను ప్రమాణ పూర్తిగా ఆ పిల్లను హత్య చెయ్యలేదు. కాని ఈ దుస్తులమాట పైకి పొక్కిందంటే నా పరువు కాస్తా పోతుంది. ఈవిచారణ ఇంతటితో పోనిచ్చావంటే నీకు నా కృతజ్ఞత చూపుతాను!" అంటూ అతని చేతులు పట్టుకున్నాడు.

కొత్వాలు కాజీపద్ద వెయ్యి దీనారాలు పుచ్చుకుని, ఆ బట్టలను కాజీ ఎదటనే తగలబెట్టి తన దారిన వెళ్లిపోయాడు.

కంచుకోటు

8

[మంత్రగత్తె అయిన కాపాలిని, చంద్రవర్మకు అతిథ్యం యిచ్చి, బైరవుడనే తన నౌకరు చేత అతడికి పెండుబోజనం పెట్టించింది. తరవాత అమె శిఖుడనే మాంత్రికుడివద్ద వున్న అపూర్వశక్తులు గల శంకాన్ని తీసుకురావలసిందిగా అతణ్ణి కోరింది. కాన్ని మూల కలతో కాచిన కవాయం ఆ శంఖంలో పోసుకుని తాగితే, తను మరి వెయ్యేళ్లు హాయిగా జీవించగలనని చెప్పింది. చంద్రవర్మ నరేసివి బయలుదేరాడు. తరవాత—]

మొందు దారి చూపుతూ నడుస్తున్న కాల నాగును వెన్నంటి చంద్రవర్మ నడవ సాగాడు. సర్పం తన మూడు తలలనూ అన్ని డిక్కులకూ తిప్పుతూ, మధ్యమధ్య పెద్దగా బుసలుకొడుతూ గుబురు చెట్ల మధ్యగా పోసాగింది. ఆ చెట్ల కింద అనేక క్రూరజంతువులూ, విషసర్పాలూ ఆ యిద్దరికీ ఎదురయినై. కాని, కాలనాగును చూస్తూనే అవి చెల్లాచెదురుగా పరిగెత్తసాగినై.

ఆ విధంగా అడవిలో కొంతదూరం వెళ్లిన తరవాత చంద్రవర్మకు హఠాత్తుగా ఒక అనుమానం వచ్చింది. కాలనాగు మానవ భాషను అర్థంచేసుకుంటున్నది. మాంత్రికు రాలు మరో మనిషితో మాట్లాడినట్టే దానితో మాట్లాడి, ఆజ్ఞలు యిచ్చింది. కాని, అది మానవభాషలో మాట్లాడినట్టు తను విన లేదు. తను ప్రయత్నించితే కాలనాగు మాట్లాడగలిగేదీ లేనిదీ తెలిపాతుంది.

‘చందమామ’

చంద్రవర్మ యిలా ఆలోచించి, కాలనాగు డగ్గిరగా వెళ్లి, “కాలనాగు! మనం యీ అడవిని దాటాలంటే యింకా ఎంతదూరం నడవాలి?” అని ప్రశ్నించాడు.

చంద్రవర్మ ప్రశ్న వింటూనే కాలనాగు తక్కువ ఆగిపోయింది. దాని మూడు తలలూ ఒకేసారి భూమిమీదినుంచి పైకి లేచి చంద్రవర్మ కళ్ళల్లోకి నూటిగా చూసినై. పురుషీణం అది తన నాలుకలను ముందుకు సాచి చిన్న శబ్దం చేసింది. ఆ ధ్వని మామూలుగా అది కొట్టే బుసలలాగా లేదు. అందులో ఒకదానివెంట ఒకటిగా రెండు మూడు రకాల శబ్దాలు వినిపించినై.

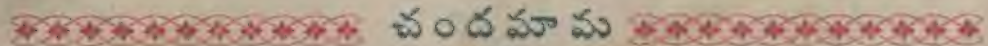

చంద్రవర్మ ఆశ్చర్యపోయాడు. అది గ్రహించినదానిలా కాలనాగు తన మూడు తలలనూ అటూయిటూ తిప్పి, వెళ్తున్న మార్గంనుంచి పక్కకు తొలిగి మరొక దిక్కుగా పోతూ, అనుసరించి రావలసిందిగా చంద్రవర్మకు సంజ్ఞ చేసింది.

కాలనాగు తనకేదో రహస్యం చెప్పి చూస్తున్నదని చంద్రవర్మ గ్రహించాడు. అందువల్ల అతడేమాత్రం సంశయించకుండా దాన్ని అనుసరించి నడవసాగాడు. కొద్ది సేపటికి ఇద్దరూ చీకటిమయంగా వున్న గుబురుచెట్లలోంచి బయటపడి, సెలయేరు ఒకటి ప్రవహిస్తున్న చోటుకు చేరారు.

కాలనాగు సెలయేటిముందు ఆగి తన తలలతో దాని అవతల వున్న ఒక వింత వృక్షంకేసి చూపింది. చంద్రవర్మ అటుకేసి చూసేంతలో వికారమైన నవ్వులూ, కేకలూ కూతలూ వినిపించినై. ఆ విచిత్ర ధ్వనులు వస్తున్న వృక్షంకేసి చూస్తూనే చంద్రవర్మ నిలువెల్లా వణికిపోయాడు.

అది ఒక వింతవృక్షం. నలభై యాభై అడుగుల ఎత్తున గుమ్మటంలా గుబురుగా పెరిగిన ఆ వృక్షానికి రకరకాల జంతువుల తలలూ, పక్షుల తలలూ వేలాడుతున్నవి. అవి చంద్రవర్మనూ, కాలనాగునూ చూస్తూనే

జంతువులలాగా అరవటం, పక్షులలాగా కూయటం ప్రారంభించినై.

చంద్రవర్మ వృక్షం మీదనుంచి తన దృష్టిని కాలనాగుకేసి తిప్పాడు. కాలనాగు అతడికేసి నిశ్శబ్దంగా చూస్తున్నది. చంద్రవర్మ వింతవృక్షానికేసి చేయి చూపుతూ, “అది వృక్షమా? లేక ఆ రూపంలో వున్న ఏదైనా భయంకర రాక్షసా?” అని అడిగాడు.

కాలనాగు నిశ్శబ్దంగా తలలు అడించి సెలయేటికేసి నడిచింది. చంద్రవర్మ దాని వెనకనే బయలుదేరాడు. కొద్దిసేపటికల్లా కాలనాగు ఆ వింతవృక్షం దగ్గరకు వచ్చి అగింది. చంద్రవర్మకూడా అక్కడికి వచ్చేంతలో వృక్షం మీదనుంచి మరింత భయంకరంగా అరుపులు రాసాగినై. చంద్రవర్మ గుండె రాయించేసుకున్నాడు. ఒకవేళ కాలనాగు తనను మోసగించి హతమార్చు దలిచినా తను చేయగలిగిందేమీ లేదు. ఈ అడవి ప్రవేశిస్తూనే తను మాంత్రికురాలి శక్తికి లోబడిపోయాడు. తన దేహబలంగాని, ఒరలోని కత్తిగాని యీ మంత్ర తంత్రాల బారినుంచి తనను రక్షించలేవు. ఈ నిమిషంలో తనకు మేలుగాని కీడుగాని జరగటం సంభవిస్తే అదంతా మాంత్రికురాలి అజ్ఞుల వల్లనే జరుగుతుంది.

చంద్రవర్మ యిలా ఆలోచిస్తున్నంతలో కాలనాగు అతడికి మరింత దగ్గరగా వచ్చి, తలలుఎత్తి వృక్షంకేసి సంజ్ఞ చేయసాగింది. సర్పం తనను వృక్షం ఎక్కమంటున్నదని చంద్రవర్మ గ్రహించాడు. అతడు ఒరలో నుంచి కత్తి దూసి నిర్భయంగా చెట్టును సమీపించి దానితో చెట్టుబోదెను ఒక్కసారి గట్టిగా పొడిచాడు. ఆ వెంటనే అడవి దద్దరిల్లేలా హాహాకారాలు వినిపించినై. కాలనాగు భయంతో పణికిపోతున్నదానిలా శరీరాన్ని కుంచించి చంద్రవర్మ ముందుకు వచ్చింది. చంద్రవర్మ యివేమీ గమనించే స్థితిలో లేడు. చెట్టున వేలాడుతూ తనను

వికృత ధ్వనులతో భయపెట్ట చూస్తున్న జంతువులా పతులా తలలను తన కత్తితో నరికి కింద పడకొట్టటానికి అతడు నిశ్చయించుకున్నాడు.

కాలనాగు చెట్టు బోదెపద్దకు వెళ్లి, శరీరాన్ని దానికి చుట్టబెట్టి కొమ్మలకేసి ఓమారు చూసింది. అది చెప్పదలిచినదేదో గ్రహించిన వాడిలా చంద్రవర్మ చరచరా చెట్టుమీదికి పాకాడు. ఈలోపల వృక్షానికి వేలాడుతున్న తలలనుంచి వికృతమైన అరుపులు ఎడతెరిపి లేకుండా వినపడసాగినై. చంద్రవర్మ నిర్భయంగా కొమ్మలలోకి వెళ్లి తన కత్తితో పెద్దపులి తలలా వుండి కోరలు సాచి భయ

పెడుతూన్న ఒక తలను కొమ్మనుంచి నరికాడు. మరుక్షణం అది దభిమంటూ కింద పడిపోయింది. చంద్రవర్మ ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు. భూమిమీద పడిన ఆ పెద్దపులి శిరస్సు పండులా మారిపోయింది.

చంద్రవర్మ గబగబా చెట్టు దిగి వచ్చేంతలో, కాలనాగు ఆ పండును నోట కరుచుకుని అతడికేసి తిరిగింది. చంద్రవర్మ ఆ పండును తీసుకుని గట్టిగా కొరికి చూశాడు. మరుక్షణం కాలనాగు పెద్దగా నవ్వుతున్నట్టు అతడికి వినబడింది. చంద్రవర్మ దానికేసి తిరిగి చూశాడు.

“చంద్రవర్మా, యిప్పుడు తెలిసిందా, యీ వృక్షానికి వేలాడుతున్న వింత తలల సంగతి?” అన్నది కాలనాగు.

ఆ మాటలతో చంద్రవర్మకు అంతా అర్థం అయిపోయింది. తను పండును కొరుకుతూవుండగానే తనకు కాలనాగు మాట్లాడే మాటలు తెలిసిపోయినై. ఆ క్షణం వరకూ అది చేసే ధ్వని కేవలం ఫాము బుసలాగే వుంది.

“ఆ పండును కొరకటంతో నీకు పశు పక్ష్యాదుల భాష అవగతం అయింది. మాంత్రికుడైన శంఖుజ్ఞు చేరటానికి, అతణ్ణించి అపూర్వ శక్తులు గల శంఖాన్ని

తస్కరించటానికి యిది వింతగానే తోడ్పడు తుంది. అతడి భృత్యుడైన వింత అగ్నిపక్షి నుంచి ప్రమాదం రాకుండా నువ్వు మనుషులుకో వలసివుంటుంది. ఇప్పుడు నీవు అన్ని జీవ రాసుల భాషలనూ అర్థం చేసుకోగలవు గనక, నీ ప్రయత్నంలో విజయం సాధించే అవ కాశం వుంది,” అన్నది కాలనాగు.

చంద్రవర్మలో ఎక్కడ లేని వుత్సాహం వెల్లివిరిసింది. అతడు కాలనాగుకేసి కృత జ్ఞత పుట్టిపడే కళ్లతో చూస్తూ, “కాలనాగూ! నువ్వు నాకు చాలా గొప్ప సహాయం చేశావు. ఇందుకు ప్రతిగా నానుంచి నువ్వు కోరుతున్న దేమిటి?” అని అడిగాడు.

కాలనాగు విచారంగా తలలను కిందికి వాల్చి, “నువ్వు నాకు చేయవలసిన సహాయం ఏమింత పెద్దది కాదు. అయినా, నువ్వు శంఖుణ్ణుంచి ఆ అపూర్వ శక్తులు గల శంఖాన్ని తెచ్చేవరకూ నేను వేచివుండవలసి వుంది,” అన్నది.

కాలనాగు యిలా బవాబిచ్చేసరికి, చంద్ర వర్మకు అది అడగదలిచిన సహాయం ఏదో యిప్పుడే తెలుసుకోవాలని కొర్రె పుట్టింది. అతడు కాలనాగుకేసి అనుమానంగా చూస్తూ, “కాలనాగూ, నువ్వు నిజంగా సర్పానివా? లేక మానవుడివా?” అన్నాడు.

“నేను ఒకప్పుడు సర్పాన్ని కాదు; మానవుణ్ణి. శంఖుడికి శిష్యుడిగా వుండే వాణ్ణి. అతడు వంపగా కాపాలినికి హాని చేయటానికి వచ్చి, ఆమెకు దొరికిపోయి యిలా పామునైపోయాను. ఆ రోజునుంచీ నన్ను ఆమె భృత్యుడుగా వుపయోగించు కుంటున్నది. నీవు నీ ప్రయత్నంలో విజయం సాధించి వచ్చినట్లయితే, నన్ను యీ తుప్పజీవితాన్నుంచి కాపాడగలవు,” అన్నది కాలనాగు విచారంగా.

“ఈ మాత్రపుదానికి నువ్వు అంతకాలం వేచివుండ నవసరం లేదు. ఇప్పుడే వెను దిరిగి కాపాలిని దగ్గరకు వెళదాం. ఆమె

చంద్రవర్మకు కాలనాగు మాటల్లో సత్యం ఉన్నట్టు తోచింది. ఈ మాంత్రికులూ, మంత్రగత్తెలూ నమ్మడగినవారు కారు. ఏ క్షణంలో వాళ్లు ఎవరిని గురించి ఎలాంటి అనుమానాలకు గురిఅవుతారో పూహించటం కష్టం. చంద్రవర్మ యిలా ఆలోచించి చెట్టు దగ్గరనుంచి ముందుకు కదిలాడు. కాలనాగు తిరిగి ఎప్పటిలాగా అతడికి ముందుండి దారి చూపసాగింది.

సరిగా మిట్టమధ్యాహ్నంవేళకు వాళ్లిద్దరూ దట్టంగా వున్న అడవిప్రాంతాన్ని దాట గలిగారు. ఎదురుగా పెద్ద కొండలూ లోయలూ కనిపించినై. ఆ ప్రాంతాలకూడా చెట్లూ పొదలూ వున్నవి గాని, అవి అంత చిట్టడవిలా కనిపించటంలేదు.

“చంద్రవర్మా! ఇక నేను వెనక్కు తిరిగిపోతాను. కాపాలిని ఆజ్ఞప్రకారం నిన్ను యీ అడవి దాటించాను. ఇక ముందుకు నీవు ఒంటరిగా వెళ్లవలసిందే! ఆ కనిపించే కొండలూ, కనుమల్లో నువ్వు అడుగుడుగునా ప్రమాదాలను ఎదుర్కోవలసి రావచ్చు. కాని, నువ్వు దిట్టతనం కోల్పోకపోతే, నీకు వచ్చిన పశుపక్ష్యాదుల భాషవల్ల అన్ని గండా లనూ గడిచి, విజయం సాధించగలవు,” అన్నది కాలనాగు.

నా మాటను తోసివేయలేదు. నీకు తిరుగా మానవరూపం ప్రసాదించవలసిందిగా ఆమెను కోరతాను,” అన్నాడు చంద్రవర్మ.

ఇందుకు కాలనాగు అంగీకరించలేదు. “కాపాలిని సంగతి సాంతంగా నీకు తెలియదు, వర్మా! పత్తి అనుమానం మనిషి. మనిద్దరమూ ఏకమై తనకేదో ద్రోహం తల పెట్టామని ఆమె భావించినా భావించవచ్చు. అలా జరిగితే, నాతోపాటు నీకూ మరింతగా కీడు జరుగుతుంది. ఇంతకాలంగా యీ సర్పజీవితం గడుపుతున్నాను. మరికొద్ది రోజులు వేచివుండటం నాకేమంత కష్టం కాదు,” అన్నది కాలనాగు.

ఆ తరవాత చంద్రవర్మ దగ్గర సెలవు తీసుకుని కాలనాగు వచ్చిన మార్గాన బుసలుకొడుతూ బయలుదేరింది. చెట్లలో అది కనబడుతున్నంతవరకూ దానికేసి చూసి, చంద్రవర్మ పెద్దగా నిట్టూరుస్తూ తను పోవలసిన మార్గంకేసి నడిచాడు.

మార్గం అంతా చిన్నా పెద్ద రాళ్లతోనూ, ముళ్లపాదలతోనూ నిండి వున్నది. అక్కడక్కడా ఆకాశాన్నంటుతున్న మహావృక్షాలు వున్నవి. ఆ ప్రాంతాల తిరుగాడే మృగాలూ పక్షులూ చేసే కలకలనాదం చంద్రవర్మకు స్పష్టంగా వినబడుతున్నది. కాని పూర్వంలా కాకుండా యిప్పుడా ధ్వనులలో అతడికి అవి మాట్లాడుకునే మాటలు అర్థం అవుతున్నవి. ఏదో ఒక కొత్తజీవి తమ నివాస ప్రాంతాలలో తిరుగాడుతున్నట్టుగా అవి ఒక దాని నొకటి హెచ్చరించుకుంటున్నవి.

సూర్యుడు నడినెత్తినుంచి పడమటికి వారేవరకూ చంద్రవర్మ సూటిగా ఉత్తరపు దిక్కుకేసి నడిచాడు. ఆసరికి అతడికి ఆయాసంతోపాటు, ఎక్కడలేని ఆకలి వుట్టుకొచ్చింది. అతడు ఒక పెద్ద చెట్టునీడకు వెళ్లి దాని బోదెకు సదుంచాల్చి కూర్చుని చుట్టూ కలయచూశాడు. కనుచూపుమేరలో ఎక్కడా ఫలవృక్షాలు వున్న సూచనలులేవు.

ఏవైనా దుంపలూ, కందమూలాలూ తిని కడుపు నించుకోవాలి కైనా అక్కడ ముళ్లపాదలూ, రాళ్లగుట్టలూ తప్ప మరేమీ కనిపించలేదు.

“ఇక్కడ కాలం వృథావుచ్చి లాభం లేదు. ఇంకా మరికొంత ముందుకు వెళితే, ఎక్కడైనా ఫలవృక్షాలు కనబడవచ్చు,” అనుకుంటూ చంద్రవర్మ చెట్టునీడనుంచి లేచి బయలుదేరాడు. అతడు కొంతదూరం నడిచి ఒక పెద్దరాయి మలుపు తిరిగేసరికి ఎదురుగా ఫలభారంతో వంగిపోయిన అనేక వృక్షాలు కనిపించాయి. చంద్రవర్మకు ఎక్కడ లేని ఆనందం కలిగింది. అతడు

చిన్నచిన్న రాళ్లనూ, ముళ్లపొదలనూ తప్ప కుంటూ వేగంగా ముందుకు నడిచాడు. ఒకటిరెండు నిమిషాలు గడిచేసరికి శరీరాన్ని ఏవే వేడిగాడ్చులు తాకినట్టయింది. చంద్ర పర్మ అశ్చర్యపడుతూ మరికొంత ముందుకు వెళ్లాడు. అతడు నిలబడివున్నచోటుకు దిగు పగా ఒక పెద్దవాగు కళపెళలాడుతూ వేడి పొగలు వెడలగ్రక్కుతూ ప్రవహిస్తున్నది.

చంద్రపర్మ ఆ వింతవాగును చూస్తూనే నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. ఎక్కడో అగ్నిపర్వతం నుంచి ఆ వేడినీరు ప్రవాహం కట్టి వేడి గాడ్చులు వెడజల్లుతూ జాలువారుతున్నదని అతడు గ్రహించాడు. తను ఆకలికి మాడి చావకుండా వుండాలంటే, ఎట్టి పరిస్థితుల లోనైనా తను యీ వేడినీటి వాగును దాటక తప్పదు. ఫలభారంతో వంగివున్న వృక్షాలన్నీ వాగుకు అపతలి ఒడ్డున వున్నవి.

ఏమి చేయటమా అని చంద్రపర్మ ఆలో చించేంతలో ఒక మహాసర్పం మిట్టగా వున్న

ప్రదేశాన్నుంచి నిలువునా తాడిచెట్టులా లేచి తలభాగం వాగుకు అవతల పడేలా వాలింది. తరవాత తలతో ముందుకు పాకుతూ, తోకను కొంచెం కొంచెంగా కదిలిస్తున్నది. అదే సమయంలో నాలుగైదు కోతులు కిచ కిచమంటూ చెట్లమీదినుంచి దిగి, వాగుకు అడ్డంగా తాగాడిలా వున్న సర్పంమీదినుంచి నడిచి, అపతలివైపుకు పరిగెత్తినై.

తను ఈ వేడినీటి వాగును దాటాలంటే, ఆ కోతులలాగే సాహసించి, ఆ పెనుపాము వెన్నుమీదుగా అవతలికి పరిగెత్తవలసి వుంటుందని చంద్రపర్మ గ్రహించాడు. ఆ ప్రయత్నంకూడా పాము తన శరీరాన్ని అపతలి ఒడ్డుకు లాక్కొకముందే చేయాలి. ఇలా అనుకుంటూ చంద్రపర్మ వున్నచోటు నుంచి కదిలి ఒక్క వురుకున పాము వున్న చోటుకు వెళ్లి, దాని వెన్నుమీదుగా అపతలి ఒడ్డుకు పరిగెత్తసాగాడు.

—(ఇంకా వుంది)

మూడు పరీక్షలు

2

తన అన్ననూ, తన తండ్రి ఒంటెలనూ పట్టుకున్న రషీద్ తన బిడారుతో ఇంకా మూడురోజులకు మక్కా చేరుకుంటాడనగా కనానా ఆ బిడారును అందుకున్నాడు. అతను తన తలపాగాను ముఖంమీదికి కప్పకుని ఆ బిడారు వెంట మూడురోజులు ప్రయాణం చేసి తెలుసుకోదగిన విషయాలన్నీ తెలుసుకున్నాడు.

ఒకనాటి మధ్యాహ్నం బాగా ఎండ ఎక్కి రషీద్ బిడారు మక్కానగరం చేరింది. అది చేరే సమయానికి ఖలీఫా ఉమర్ మరొక మనిషితో మాట్లాడుతూ, మహమ్మదీయులకు అత్యంత పవిత్రస్థలమైన కాబా ఆవరణ సమీపంలో గల ద్వారంవద్ద నిలబడి ఉన్నాడు రషీద్ ఒంటెలలో బరువులు మోసివి వెనక దిగబడిపోయాయి. ఖాళీ ఒంటెలు కాబా వద్దకు వచ్చాయి. వాటికి

ముందుగా ఒక తెల్ల ఒంటె, అన్ని ఒంటెల కన్న ఎత్తుగా, హుందాగా ముందు నడుస్తున్నది. అది "ఎడారి భయంకరు" డిడి; దానిపై ఉన్నవాడు కనానా పెద్ద అన్న.

ఒంటెలు ఒకటొకటే కాళ్ళు ముడిచి నేలపై ఒరుగుతున్న సమయంలో కనానా అక్కడికి వచ్చాడు. అతనికి దారి చూపుతూ వచ్చిన కుర్రవాడు కనానాతో, "అరుగో ఆయనే!" అని ఖలీఫాను చూపాడు.

తన ముఖం ఎవరికీ కనిపించకుండా కప్పకుని ఉన్న కనానా ఖలీఫాను సమీపించి, మోకరించి లేచి, "ఖలీఫా ఉమర్ గారికి జాబు!" అంటూ, సైనికుడు చనిపోతూ తనకిచ్చిన జాబును అందించాడు.

ఆ సమయంలోనే అతను తన తలపాగా తోకలను పక్కకు తొలగించి ముఖాన్ని ఖలీఫాకు చూపాడు.

జి. కేశవరావు

“నీ కింకా గడ్డమైనారాలేదే, ఈ జాబులో
ఏమున్నదో నీకు తెలుసా?” అని ఖలీఫా
కనానాను అడిగాడు.

సైనికుడు తనతో అన్న మాటలను కనానా
ఖలీఫాకు వివరంగా చెప్పాడు.

“ఇంత ముఖ్యమైన జాబు తెచ్చేవాడు
మక్కా విధులలో తోడులేకుండా నడవట
మేమిటి?” అన్నాడు ఖలీఫా.

“హోరేకొండ వద్దనుంచి ఈ జాబును
నేను ఒంటరిగానే తెచ్చానని విలినవారు
గ్రహించాలి!” అన్నాడు కనానా.

ఆ జాబు కనానాకు ఎలా లభించిందీ
విన్న తరవాత ఖలీఫా, “నువు చాలా ధైర్యం

కలవాడివి. నా యింటికి వెళ్లి నేను వచ్చిన
దాకా ఉండు!” అంటూ ఒక నీగ్రో బానిస
వెంట కనానాను తన ఇంటికి పంపాడు.

నీగ్రోబానిస వెంట నడుస్తూ కనానా,
“నా పరీక్ష ముగిసింది. ఖలీఫాకు జాబు
అందజేశాను. ఇక నా సొంతపని మిగిలి
ఉన్నది. ఖలీఫాచేత ధైర్యంగల వాణ్ణి
పించుకున్నాను. నా అన్ననూ, తెల్ల
ఒంటెనూ మా నాన్నకు వప్పగించి ఆయన
మెప్పుకూడా పొందితే నా కింకేమీ అవసరం
లేదు,” అనుకున్నాడు. ఖలీఫాను తాను
మళ్ళీ చూడవలసిన వనేమిటి? బానిసవాణ్ణి
ఏమార్చి ఎత్తైనా జారుకుందామని కనానా
అనుకునేటంతలో ఇద్దరూ ఖలీఫా ఇల్లు
చేరుకున్నారు. ఒక బ్రహ్మాండమైన
ద్వారంలోనుంచి వారు చలపరాళ్ళు పరి
చిన ఆవరణ దాటి ఖలీఫా భవనంలోకి
ఆడుగు పెట్టారు. నీగ్రో బానిస కనానాను
ఒకచోట కూచోబెట్టి వెళ్ళాడు.

కొంచెంసేపటికి ఖలీఫా వచ్చాడు. కనానా
నుదురునేలకు ఆనించి ఆయనకు ప్రణామం
చేశాడు. ఖలీఫా కూచుంటూ, “నాయనా,
ఎందరో సాహసికులు చేయలేని పని నువు
సాధించావు. ఏం బహుమానం కావాలో
కోరుకో,” అన్నాడు.

చందమామ

"ఖలిఫాగారి ఆశీస్సులు కావాలి," అన్నాడు కనానా.

"వాటికి ఏమీ లోటువుండదు. ఇంకేం కావాలి? ఒంటెలా, గొర్రెలా, బంగారమా?" అన్నాడు ఖలిఫా.

"వాటిని ఏం చేసుకోను? నన్ను ఆశీర్వ దించి, నాకు సెల విప్పించండి. అంతే చాలు," అన్నాడు కనానా.

"నువ్వు నన్నేమీ కోరకుండా ఉన్నావు గాని, నేను నిన్ను ఒకటి కోరాలనుకుంటున్నాను. అల్లా కోసం యుద్ధం చేసే సేనా పతులలో ఖాలిద్ సర్వోత్తముడు. అతను కొద్దిరోజులలో బస్త్రా చేరి ఆక్కడినుంచి ముష్సెవేలమంది సైనికులతో పర్షియాకు బయలుదేరుతాడు. పర్షియాకు మారుగా సిరియాకు వెళ్ళమని హెచ్చరిస్తూ ఒక జాబు రాసి కొందరు సైనికులచేత పంపుతున్నాను. ఇక్కడినుంచి బస్త్రాకు మూడు వారాల ప్రయాణం. ఈ లోపుగా నేను మతాభిమానులను అతని నాయకత్వంకింద పోరాడమని హెచ్చరిస్తూ తాళీదులు పంపిస్తాను. నా జాబు తీసుకుపోయే సైనికుల వెంట నువ్వుకూడా వెళ్ళి ఉన్న పరిస్థితులు ఖాలిద్ కు తెలియజేస్తావా?" అని ఖలిఫా కనానాను అడిగాడు.

"దారి చాలా కష్టం. ఈ కాలంలో మక్కానుంచి బస్త్రా వెళ్లే దారిలో ఒక్క చుక్క నీరుండదు, దొంగల భయం జాప్తి," అన్నాడు కనానా.

"నీకు ఏ కష్టమూ రాకుండా, ఏ భయమూ కలగకుండా సదుపాయాలు చేయిస్తాను," అన్నాడు ఖలిఫా.

"నా విషయం నేను మాట్లాడటంలేదు. మీ సైనికుల మాట చెబుతున్నాను. ఈ జాబు తెచ్చిన సైనికులకు పట్టనగలే మీ సైనికులకూ పడుతుంది. నేను కష్టాలకూ, ఆపదలకూ ఇంకేవాణ్ణికాను. మీరు చెప్పుతున్న ఆ జాబు నా చేతికివ్వండి, నేను దాన్ని

ఖాలిద్‌కు అరు నూరైనా అందజేస్తాను.”
అన్నాడు కనానా.

“వెంట తోడు లేకుండా వెళతావా?”
అన్నాడు ఖలీఫా.

“తండ్రి, మోయలేని కత్తి ఎంతో మీరు
నా కిచ్చేతోడుకూడా అంతే,” అన్నాడు
కనానా వినయంగా.

అతని మాటలకు ఖలీఫా ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

“సరే నీకు ఉత్తరం ఇస్తాను. కాని
దాని నకళ్లు నా సైనికులద్వారా ఇంకో
మార్గాన విడిగా పంపిస్తాను. ఎప్పుడు
బయలుదేరుతావు? అని ఖలీఫా అడిగాడు.

“ఈ క్షణమే,” అన్నాడు కనానా.

“భేష్. నీకు ఎన్ని ఒంటెలు కావాలి?
వెంటువుండేందుకు ఎంతమంది నౌకర్లు
కావాలి?” అని ఖలీఫా అడిగాడు.

“ఇక్కడికి వచ్చేదారిలో నాకొక బిడారు
తగిలింది. ఆ బిడారుకు ముందుండి నడి
చిన తెల్లఒంటె నాకు సచ్చింది. దాన్నీ,
దాన్ని నడిపేవాణ్ణి ఇప్పించండి. నాకోసం
పడిగా వెళ్లే మరొక ఒంటెనూ, పథ్నాలుగు
రోజులకు సరిపడే ఆహారాన్నీ ఇప్పించండి,”
అన్నాడు కనానా.

“ప్రయాణం ఇరవైరోజులకు ఎక్కువే
పడుతుంది!” అన్నాడు ఖలీఫా తల
అడ్డంగా తిప్పతూ.

“బరువు ఎంత తక్కువగా ఉంటే ఒంటె అంత తేలికగా నడుస్తుంది. మరో కరికైతే అది మూడు వారాల ప్రయాణం కావచ్చు, నాకు పథాలుగురోజులు చాలు,” అన్నాడు కనానా.

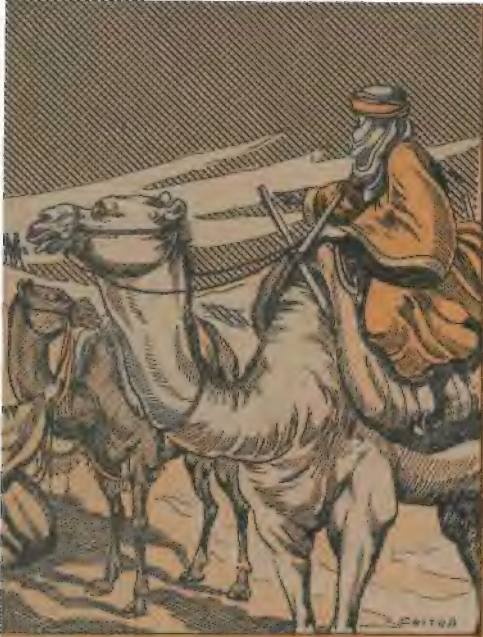
ఖలీఫా తన నౌకర్లను పిలిచి, “ఇవాళ వచ్చిచేరిన బిదారులో తెల్లఒంటె ఒకటి ఉన్నది. దాన్ని తోలేవాడితోసహా పట్టుకు రండి. నా నల్లఒంటెను ప్రయాణానికి సిద్ధం చేయించండి,” అని ఉత్తరువు లిచ్చాడు.

త్వరలోనే ప్రయాణసన్నాహాలు ముగిశాయి. మునిమాపువేళ కనానా ఖలీఫా భవనంనుంచి వచ్చి తనకోసం వేచిఉన్న

తెల్లఒంటెపై ఎక్కాడు. అతని అన్న నల్ల ఒంటెను పట్టుకుని నిలబడ్డాడు. కనానా ముఖం మామూలుప్రకారం కప్పి ఉండటం చేత అన్న తన తమ్ముణ్ణి గుర్తించలేదు. అతను, “ఎక్కడికి?” అని ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు. “తయ్యాఫ్!” అన్నాడు కనానా.

తయ్యాఫ్ అనేది మక్కాకు తూర్పుగా కొద్దిదూరంలో ఉండే ఒక నగరం. కనానా ఈ నగరం పేరు చెప్పటం ఆ సమీపంలో ఉన్న కొందరు మనుషులు విన్నారు. వారు రషీద్ మనుషులు. తాను కొల్లగొట్టిన తెల్ల ఒంటెకోసం ఖలీఫా అడిగాడని తెలిసి, దాన్ని తిరిగి ఎలాగైనా సంపాదించుకోవా

అని రషీద్ తీర్మానించుకుని, అది ఏ దిక్కుగా పోతుందో తెలుసుకోమని తన మనుషులను పంపాడు. వాళ్లు రషీద్ కోరిక ప్రకారమే వార్త తెచ్చారు.

* * *

త్వరలోనే రెండు ఒంటెలూ మక్కా నగరాన్ని దాటి తూర్పుగా బయలుదేరాయి. అవి మక్కా ద్వారాన్ని దాటిన కొద్దిసేపటికి అయిదుగురు ఆశ్వికులు అదే దిక్కుగా బయలుదేరారు.

తెల్లఒంటెపైన కూచున్న కనానా మనుషులో అందోళనగానే ఉంది. చుట్టూ ఎక్కడా జనసంచారం లేదు. చాలా చీకటిగా

ఉన్నది. అతను వెనక్కుతిరిగి చూసి తమను ఎవరో వెంబడించి వస్తున్నట్టు తెలుసుకున్నాడు.

అతను తన అన్నకేసి తిరిగి, "ఎందుకు నడుస్తావు. ఆ నల్లఒంటె నీకోసం తెచ్చినదే. ఎక్కు!" అన్నాడు.

"యజమానీ, తెల్లఒంటె నాకు తప్ప నడవదు. అది నాకు అలవాటైనది," అన్నాడు కనానా అన్న.

"ఊరికే మాట్లాడక నేను చెప్పినట్టు చెయ్యి. ఆ నల్లఒంటెకన్న వేగంగా పోయే ఒంటె మక్కాలో లేదు. అది ఖలిఫాగారి సొంతవాహనం. నువ్వు దాన్ని ఎక్కి నాతో సమంగా రాగలిగితే మనం రషీద్ కళ్లలో దుమ్ము కొట్టవచ్చు," అన్నాడు కనానా.

తన యజమాని రషీద్ పేరు ఎత్తటం విని ఒక్కక్షణం నివ్వెరపోయి కనానా అన్న నల్లఒంటెపై ఎక్కాడు.

కనానా కదలమనగానే తెల్లఒంటె కదిలింది. దాని వెనకనే నల్లఒంటె దానంతట అదే కదిలింది. ఒంటెలు ఆగిన సమయంలో ఆశ్వికులుకూడా దూరాన ఆగారు. వారి దురుద్దేశం వెల్లడి అయింది.

కనానా తన తెల్లఒంటెను వేగంగా నడిపించసాగాడు. వెనక వచ్చే గుర్రాల వేగం

కూడా హెచ్చింది. కనానా తన ఒంటె వేగాన్ని క్రమంగా హెచ్చించాడు. నల్లఒంటె దానికి తీసిపోకుండా నడవసాగింది. గుర్రాల వేగం కూడా హెచ్చింది.

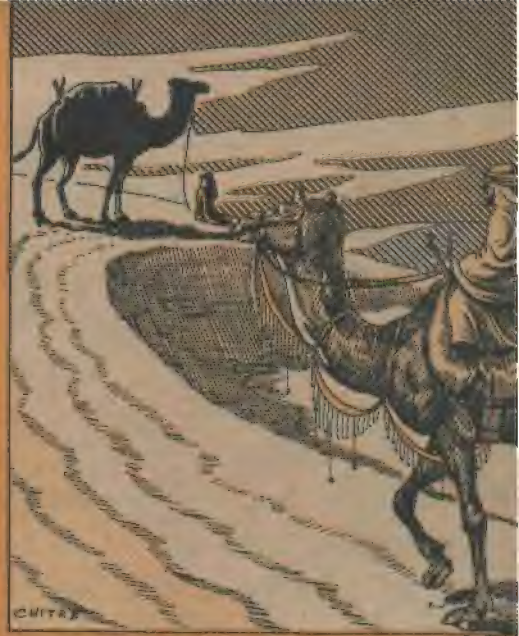
కనానా తెల్లఒంటెను అతివేగంగా దోడు తీయించాడు. నల్లఒంటె కొంచెం వెనకబడింది. గుర్రాలు పూర్తిగా వెనకబడిపోయాయి. కాని ఒంటెల వేగం తగ్గలేదు. మక్కానుంచి వచ్చే ప్రయాణీకులు మజిలీ చేసే చోటు వచ్చింది, కాని ఒంటెలు ఆగలేదు. తయ్యాఫ్ నుంచి వచ్చే బిడారు ఎదురయింది. అది మక్కాకేసి వెళ్లిపోయింది.

అది కనుచూపుమేర దాటిపోగానే కనానా తన ఒంటెను ఈశాన్యదిక్కుకు మళ్లించాడు. అతని అన్న ఆశ్చర్యపడ్డాడు. మక్కానుంచి పర్షియా వెళ్లేవాళ్లు నిలిచే రెండో మజిలీ కూడా దాటిపోయింది, కాని కనానా తను ఎక్కిన ఒంటెను ఆపలేదు.

వెనకవడిపోతున్న నల్లఒంటెను అది లించి ముందుకు తెచ్చి కనానా అన్న, "యజమానీ, మనం తయ్యాఫ్ దిక్కుగా పోవటంలేదు," అన్నాడు.

"లేదు," అన్నాడు కనానా.

"యజమానీ, ఆ ఒంటె చచ్చిపోతుంది," అన్నాడు కనానా అన్న.

"ఒక్క రాత్రికి చావదులే, నీ ప్రాణాలు ముందు కాపాడుకో," అన్నాడు కనానా.

ఎంతదూరం ప్రయాణించినా తెల్లఒంటె వేగం ఏమీ తగ్గలేదు. ఖలీఫాగారి నల్లఒంటె వెనకవడిపోసాగింది.

సూర్యోదయం అవుతుండగా కనానా తెల్ల ఒంటెను నిలిపాడు. కొద్దిసేపట్లో నల్లఒంటె వచ్చి కలుసుకున్నది. అన్న వచ్చి చేరేసరికి కనానా ఉదయప్రార్థనలో ఉన్నాడు. తరవాత ఇద్దరూ భోజనం చేశారు. ఖలీఫా దూత మొహం చూడాలని కనానా అన్న చాలా శ్రమపడ్డాడు గాని, తలపాగా తోకల చాటున ముఖం కనిపించలేదు.

పగలల్లా ఇద్దరూ నిద్రపోయి సాయం కాలం లేచారు.

"యజమానీ, ఈ రాత్రికి ఆ ఒంటెను అంత వేగంగా నడిపించవద్దు. దానికి నాలుగు వారాలుగా విశ్రాంతి అన్నది లేదు. దాన్ని బాధించేకన్న నన్ను చంపినా నేను సంతోషిస్తాను," అన్నాడు అన్న.

"దాన్ని ఎలా తోలాలో నువ్వే చూసుకో. నేను నల్లఒంటెను ఎక్కుతున్నాను. ఇక నీదారి నీదీ, నాదారి నాదీ. నీదారి నేనే నిర్దేశిస్తాను. నువ్వు సూటిగా ఉత్తరంగా వెళ్లు. నువ్వు పది రాత్రులు ప్రయాణం చేయాలి!" అన్నాడు కనానా.

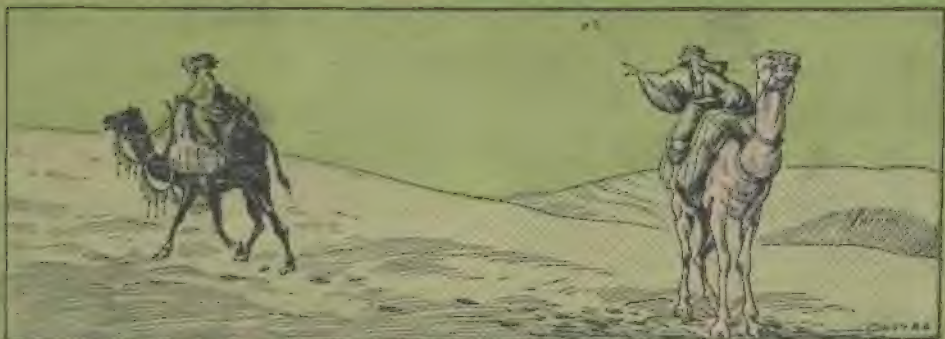
"నేను చేయవలసిన పని?" అన్నాడు అన్న ఆశ్చర్యంగా.

"బేనీసాద్ ముఠాను చేరుకుని, ఎడారి భయంకరుడితో, 'కనానా అన్నమాట నిలబెట్టుకున్నాడు,' అని చెప్పి," అంటూ కనానా నల్లఒంటెను ఎక్కి ఆదిలించాడు.

"మీరెవరు?" అని అన్న కేకపెట్టాడు. కనానా వెనక్కుతిరిగి చూసి, ముఖం మీద అడ్డం తొలగిస్తూ, "నేను నీ తమ్ముణ్ణి, కనానాను!" అని పెద్దగా కేకవేసి వడిగా ముందుకు సాగివెళ్లాడు.

"కనానా! తమ్ముడూ!" అని అన్న కేకలుపెట్టాడు. కాని ముందుకువచ్చే చీకట్లో నల్లఒంటె మాయమయింది. "నా తమ్ముడు, తగినంత తిండి లేకుండా, అయుధం లేకుండా ఇలా వెళ్ళిపోగూడదు!" అనుకుంటూ అన్న తన తెల్లఒంటెను గట్టిగా కొట్టాడు. అతని మొరటుతనం చూసి తెల్లఒంటె మొరాయించింది. అయినా ఒక గంటసేపు అతను తన తమ్ముణ్ణి అనున రించటానికి యత్నించాడు. ఆ యత్నం విఫలమయింది.

ఇక చేసేదిలేక కనానా అన్న దిగులుగా తన ఒంటెను ఉత్తరంగా తిప్పి ముందుకు సాగిపోయాడు. —(ఇంకా ఉంది)

రత్ననిషుణ్ణుడు

వినుగుచెందని విక్రమార్కుడు తిరిగి చెట్టు వద్దకు వెళ్లి, చెట్టు పైనుంచి శవాన్ని దించి తన భుజాన వేసుకుని, మరొకమారు శృశానంకేసి మౌనంగా నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, నీవు సర్వసమర్థుడవు. అందరూ నీలాగా ఉండరు. కొన్ని విషయాలలో అపూర్వ ప్రజ్ఞ ఉన్నవారికి మరికొన్ని విషయాలలో ఇంగితజ్ఞానంకూడా ఉండదు. ఇందుకు తార్కాణంగా నీకు రత్నవేది అనే యువకుడి కథ చెబుతాను విను," అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు :

కొంతకాలం కిందట మెయిసల రాజ్యంలో చిరకీర్తి అనే ఆయన ఉండేవాడు. ఆయన అన్ని రకాల ముడిరత్నాలూ కొని, వాటిని సానపట్టి రత్నవర్తకులకు విక్రయించి జీవిస్తూ ఉండేవాడు. రత్నాలను కొని సాన బట్టటం పెద్ద లాభసాటి బేరం కాదు. అయి

చేతాళ కథలు

దారు ముడి రత్నాలలో వచ్చే లాభం ఒక్క రత్నంలో పోయే అవకాశం ఉంది. ఎందుకంటే రాతిలో ఉన్న రత్నానికి విలపకట్టటం తేలిక పనికాదు. అందుచేత చిరకీర్తి ఏదో విధంగా కాలక్షేపం చేస్తూవస్తున్నాడు.

చిరకీర్తికి రత్నవేది అని ఒక కొడుకున్నాడు. వాడుకూడా తన పుత్రే ఆవలం బిస్తే పైకి రాలేకపోతాడనే ఉద్దేశంతో చిరకీర్తి వాడికి చదువు సంధ్యలు చెప్పించాడు.

రత్నవేది పన్నెండాళ్ల పయసువాడై ఉండగా ఒకనాడు వాణ్ణి తనవెంట బెట్టుకుని చిరకీర్తి ఒక రత్నవర్తకుడి ఇంటికి వెళ్లాడు. వారిద్దరూ ఆక్కడికి చేరేసరికి రత్నవర్తకుడి

ఇంటి చుట్టూ ఇసకవేస్తే రాలకుండా జనం ఉన్నారు. కారణమేమంటే ఆ రత్నవర్తకుడు ఒక అపురూపమైన వజ్రాన్ని తెచ్చాడు.

తండ్రికొడుకు లిద్దరూ జనాన్ని తోసుకుని లోపలికి వెళ్లారు. రత్నవర్తకుడు చిరకీర్తితో, "ఈ వజ్రం చూశావా? దీన్ని పడమటి కొండలలో నేనే ఏరాను. ఎంతో శ్రమకూడా పడలేదు. కొండలలో నేనున్నది రెండే రోజులు. దీని నిప్పుడు లక్ష వరహాలకు అడుగుతున్నాను" అని చెప్పాడు.

తరవాత వారిద్దరూ వ్యాపారం విషయం ఏదో మాట్లాడుకున్నారు. అంతసేపూ రత్నవేది ఆ వజ్రాన్నే చూస్తూవచ్చాడు. దాన్ని తన చేతిలో పెట్టుకుని అటూ ఇటూ తిప్పి దాని అందాన్నీ, బరువునూ, తళతళనూ గమనించాడు. తరవాత తండ్రి కొడుకు లిద్దరూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చేవారు.

ఈ సంఘటన జరిగినది మొదలు రత్నవేదికి రత్నాలను అన్వేషించాలని గాఢమైన కోరిక పుట్టుకొచ్చింది. అలాటి వజ్రం ఒక్కటి దొరికితే మూడు తరాలవారికి దార్పిద్యం ఉండదు. అయితే వాడు తన కోరికను తండ్రితో చెప్పలేదు.

మరి రెండేళ్లు గడిచాయి. చిరకీర్తికి జబ్బుచేసింది. ఆయాన కూడబెట్టినది. కాస్తా

మందులకూ మాకులకూ ఖర్చయిపోయింది, కాని ఆయన వ్యాధి నయం కాలేదు.

తండ్రి చనిపోగానే రత్నవేది తననూ, తల్లిని పోషించవలసినవాడయ్యాడు. "ఏం చేస్తావురా, వాయనా?" అని తల్లి అడిగితే, "అమ్మా, నేనుకూడా రత్నాలు సానబట్టటం నేర్చుకుంటాను. మన ఇద్దరమూ నా సంపాదనతో బతకలేకపోము," అన్నాడు.

తల్లి సరేనన్నది. రత్నవేది ఒక గురువు వద్ద రత్నాలు సానబట్టటం నేర్చుకుంటూ పని చెయ్యటానికి కుదిరాడు. త్వరలోనే వాడికి రత్నాలుండే రాళ్లయొక్క స్వభావాలు బాగా తెలిసిపోయాయి.

మరి రెండేళ్లు గడిచాక వాడు తన గురువుతో, "నేను మా మేనమామ ఇంటికి వెళ్లి రెండు వారాలలో తిరిగివస్తాను," అని చెప్పి సెలవు పుచ్చుకున్నాడు. తల్లితోకూడా ఆ మాట చెప్పి వాడు తన మేనమామ గారింటికి బయలుదేరాడు. వాయండే పూరు పడమటి కొండలకు దిగువనే.

అక్కడికి చేరిన మర్నాడు ఉదయమే ఒక సంచీలో తన శాసనమూ, సుత్తె వేసుకుని, చద్దిఅన్నం మూట గట్టుకుని, "కొండలమీద రత్నాలు వెతుక్కుని వస్తాను," అని మేనమామతో చెప్పి బయలుదేరాడు.

"ఏచ్చివెధవ! పదహారేళ్లు నిండలేదు, వీడు రత్నాలు వెతకటమేమిటి?" అని మేనమామ నవ్వుకున్నాడు.

రత్నవేది విసుగూ విరామమూ లేకుండా ఆ రోజల్లా కొండలమీద తిరిగి, తనకు రత్నాలుంటాయని తోచిన రాళ్లన్నీటినీ కొట్టి సంచీలో వేసుకున్నాడు. రోజల్లా సేకరించినా రాళ్లు సంచీ సగానికికూడా రాలేదు. అందుచేత వాడు తాను తెచ్చుకున్న అన్నంలో సగమే తిని, ఆ రాత్రి కొండలమీదే పడుకున్నాడు. మర్నాడు సాయంకాలానికి సంచీ నిండింది. ఆ రాత్రే వాడు మేనమామల ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు.

వాడు తెచ్చిన రాళ్లన్నీ చూసి, "ఇందులో ఏమైనా రత్నాలుంటాయిరా?" అని అడిగాడు మేనమామ.

"కనీసం మూడువందల వరహాల విలువ గల రత్నాలుంటాయి," అన్నాడు రత్నవేది.

వాడి మేనమామ ఉన్నికంబళ్లు నేయించి ఏడాదిపాడుగునా వాటిని అమ్మినా మూడు వందలవరహాలలాభం ఉండేదికాదు. అందు చేత మేనల్లాడి మాటలకు అశ్చర్యపడ్డాడు.

రత్నవేది తెచ్చిన రాళ్లలో మూడువందల వరహాల విలువ చేసే రత్నాలున్నమాట అబద్ధమే గాని నూటయభై వరహాల విలువ గల పచ్చలూ, గోమేధికాలూ, చిల్లర

రత్నాలూ దొరికాయి. వీరదస్థితిలో ఉన్న రత్నవేది సూర్యు వరహాలు తన తల్లికిచ్చి ఆవ సరమైన ఖర్చులకు వినియోగించుమన్నాడు.

తాను ఎప్పటికైనా విలువ గల వజ్రాన్ని సంపాదిస్తానన్న ధైర్యంకూడా వాడికి చిక్కింది. అందుచేత వాడు మరుసటివిడు మళ్ళీ తన మేనమామగారింటికి బయలుదేరి వెళ్లాడు. ఈసారి వాడు అచ్చగా వజ్రాల కోసమే వెతకటానికి నిశ్చయించాడు. వాడు కొండలపై మూడు నాలుగు రోజులు గడపటానికి తగిన సన్నాహంతో వెళ్లి, వజ్రాలుండే రాళ్లుగా కనిపించిన వాటి సన్నిహిని పగల గొట్టి తన గోతం నించుకుని తిరిగివచ్చాడు.

వాడు ఆ రాళ్ల సన్నిధిని తన గురువు ముందు పోసి, "వీటిలో ఎందులోనైనా వజ్రం ఉంటుందా? చూసి చెప్పండి," అన్నాడు.

రత్నవేది గురువు ఒక్కొక్క రాయిని పరీక్షించి తల అడ్డంగా తిప్పి ఒక మూల గిరవాటు వేశాడు. రత్నవేది నిరుత్సాహ పడలేదు. ఎందుచేతనంటే వాడికికూడా ఆ రాళ్లలో ఆటే నమ్మకం లేదు. ఒక్క రాయి గురించే వాడికి కొంచెం ఆశ ఉన్నది. ఆ రాతిని గురించి తన గురువు ఏమంటాడో తెలుసుకోవాలని వాడికి అత్రంగా ఉన్నది.

గురువు అఖరుకు ఆ రాయిని ఎత్తి దాన్ని చాలాసేపు పరీక్షించి దాన్నికూడా మూలకు

విసిరివేసి, "నీ శ్రమ అంతా వృథా! ఒక్క రాతిలోనూ రత్నం లేదు!" అన్నాడు.

గురువు తనతో అబద్ధం చెప్పాడని రత్నవేదికి అనుమానం తోచించి. ఆ రాత్రి వాడు చప్పుడు చేయకుండా రాళ్లను సానబట్టే గదికి వెళ్లి, తాను తెచ్చిన రాళ్లను ప్రమిద దీపం సహాయంతో వెతికాడు. అక్కడ అన్ని రాళ్లూ ఉన్నాయిగాని గురువుగారు అఖరులో చూచిన రాయి లేదు. వాడి అనుమానం దృఢమయింది.

పక్కగది అలమారులో సానబట్టిన రాళ్లుంటాయి. రత్నవేది ఆ గదిలోకి వెళ్లి ఆ అలమారులో సగం సానబట్టిన వజ్రపు

రాయిని చూశాడు. మబ్బులలోనుంచి బయటికి వచ్చే చంద్రుడిలాగా ఆ రాయిలో పెద్ద పజ్రం మెరుస్తున్నది.

గురువు తనను మోసం చేశాడని రూఢి అయింది. రత్నవేది ఆ రాయిని తీసి తన జేబులో వేసుకుని, "నువ్వు దొంగముండా కొడుకువు! నేను నీకింద పని చెయ్యను!" అని ఒక చీటి రాసి అలమారులో పెట్టి, తన ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు.

పూర్తిగా సానబట్టినాక ఆ వజ్రాన్ని చూసుకుని రత్నవేది చాలా మురిసి పోయాడు. అది లక్ష్మీ వరహాల విలవ చెయ్యక పోవచ్చు గాని సులువుగా యాభైవేలు

చేస్తుంది. దీనితో తన దర్బీద్రం శాశ్వతంగా తీరిపోతుంది. ఈ రత్నాన్ని మంచి వర్తకుడికి అమ్మి వీలయినంత సొమ్ము రాబట్టి, ఆ సొమ్ముతో ఇళ్లూ, తోటలూ, పొలాలూ కొని మహారాజులాగా బతుకుదామని రత్నవేది కలలు కన్నాడు.

కాని అంత విలవైన రత్నాన్ని అమ్మటం సులువు కాదు. తనదగ్గర అంత విలవైన వస్తువు ఉన్నట్టు పదిమందికి తెలియాలి. ఒకరికి, ఇద్దరికి చూపితే తనకు దాని పూర్తి విలవ దక్కదు. అందుచేత వాడు దాన్ని ఎవరికి చూపక మంచి సమయంకోసం ఎదురు చూడసాగాడు.

వాడికి కావలసిన అవకాశం కొద్ది మాసాలలోనే లభించింది. నగరంలో ఒక పెద్ద సంత జరిగింది. ఆ సంతకు నానా దేశాలనుంచి రకరకాల సరుకులు తీసుకుని వర్తకులు వచ్చారు. వారిలో ఇరవైకి పైగా రత్నవర్తకులే ఉన్నారు. అటువంటి సంతలో తన వజ్రానికి సిసలైన ధర నిర్ణయమవుతుందని రత్నవేది నిశ్చయించుకున్నాడు.

వాడు సంతలో ప్రవేశించి రత్నవర్తకుల అంగళ్లన్నీ చూడసాగాడు. అందులో ఒక అంగడి వాణ్ణి అకర్షించింది. మిగిలిన అంగళ్లన్నిటిలోనూ కలిసి ఎన్ని రత్నాలున్నాయో

ఆ ఒక్క అంగడిలోనూ అన్ని రత్నాలున్నాయి. ఆ అంగడిలో కూర్చున్న ముసలివాడు తన రత్నాలను ఒక ఎత్తయిన కుప్పగా అమర్చాడు. కుప్ప నడినెత్తిన ఒక పెద్ద ముత్యాన్ని ఉంచాడు. రంగు రంగుల రత్నాలను శ్రేణులలో అమర్చిన ఆ కుప్ప చూడటానికి ఎంతో మనోహరంగా ఉన్నది.

రత్నవేది ఆ కుప్పను తనివితీర చూసి, ముసలివాడికేసి తిరిగి, "మీపద్ద అన్ని రత్నాలూ ఉన్నాయిగాని వజ్రాలు లేవెందు చేత? ఆ కుప్ప నడినెత్తిన ఆ ముత్యానికి బదులు అదే ప్రమాణంగల వజ్రం అమర్చితే ఎంత బాగా రాణించేది?" అన్నాడు.

"నాపద్ద అన్నిరకాల రత్నాలున్నాయి, బాబూ. నువ్వు ఏరకం రత్నమైనా, ఎంత పెద్దదైనా తీసుకురా, అంతకన్న పెద్దది నా దగ్గర ఉందని చూపిస్తాను," అన్నాడు ముసలివాడు.

"చూపించలేదు! నాదగ్గర ఉన్నంత వజ్రం మీదగ్గర ఉండేటందుకు వీలులేదు!" అన్నాడు రత్నవేది.

"నీ వజ్రం విలవ ఎంతో చెప్పి, తరవాత దాన్ని బయటపెట్టు. అంతకంటే పెద్ద వజ్రాన్ని నేను చూపించగలిగితే దాన్ని నాకు ఇచ్చేసి నీదారిన పో. నేను చూపించ

లేకపోతే నీ వజ్రానికి సమమైన రత్నాలను, నీవు కోరినవాటిని నేను నీకు ఉచితంగా ఇచ్చేస్తాను," అన్నాడు ముసలివాడు.

ఆ సమయంలో అక్కడికి కొందరు రత్నవర్తకులూ, బేరగాళ్లూ వచ్చారు.

రత్నవేది అంతమంది చూస్తున్నారన్న గర్వంతో తన జేబులోనుంచి వజ్రాన్ని తీసి ముసలివాడి ఎదట ఉంచాడు. ముసలివాడు దాన్ని పరీక్షించి, "నీ మాట నిజం, నాయనా! ఈ వజ్రం యాభైవేల పరహాలకన్న ఎక్కువే విలవ చేస్తుంది. కాని నాదగ్గర ఇంతకంటే పెద్ద వజ్రం ఉన్నది," అంటూ తన జేబులో నుంచి ఒక వజ్రాన్ని తీశాడు.

తాను పన్నెండేళ్లవాడై ఉండగా రత్న వర్తకుడివద్ద చూసిన వజ్రమే అది! రత్న వేది పందెం ఓడిపోయాడు. ముసలివాడు వాడి వజ్రాన్ని తీసుకుని, రత్నాలకుప్పు నడి నెత్తినుంచి ముత్యాన్ని తీసేసి, రత్నవేది వజ్రాన్ని దానిపై ఉంచాడు.

చుట్టూ చేరినవారు తలా ఒకవిధంగా మాట్లాడారు. "చిన్నవాణ్ణి చేసి ముసలివాడు మోసం చేశాడు," అన్నారు కొందరు. "పిచ్చి పాడు, దాన్ని ఎవరికి అమ్మినా యాభైవేల వరహాలు వచ్చేవి," అన్నారు మరికొందరు. కాని రత్నవేది ఈ మాట లేవి చెవిన పట్టించుకోకుండా తలవంచుకుని తనదారిన తాను వెళ్ళాడు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, "రాజా, రత్నవేది నిష్ఠారణంగా తన వజ్రాన్ని ఎందుకు పోగొట్టు కున్నాడు? ఆతను ముసలివాడితో పందెం వెయ్యటానికి కారణమేమిటి? పందెంలో గెలిచి ముసలివాడివద్ద యాభైవేల వరహాల

విలవగల రత్నాలను ఉట్టుదియంగా సంపాదించాలనా? లేక అమాయకత్వంచేతనా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పక పోయావే, సితల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

"రత్నవేది అచ్చగా అమాయకుడూ కాదు దురాశాపరుడూ కాదు. తన వజ్రానికి నికరమైన విలవ ఏమిటో పదిమందిలో నిర్ణయం కావటమూ, పదిమందికి తెలియటమూ మాత్రమే వాడికి కావలసింది. పందెం ఓడినా వాడి కోరిక నెరవేరింది. వజ్రం పోయినందువల్ల వాడికి కలిగిన నష్టం మాటా? కొండలలో ఇంకా వజ్రాలున్నాయి. వాటిని వెతకటం తనకు చాతనవునని వాడెరుగును. అందుచేత ఆ వజ్రం పోయినందుకు వాడు అంతగా విచారించలేదు," అన్నాడు విక్రమార్కుడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు శపంత్ సహా మాయమై మళ్ళీ చెట్టెక్కాడు. —(కల్పితం)

అనుమానపితౌదం

అమరావతీ పట్టణాన్ని ఏలేరుతుపర్లుడూ, అలకావగరాన్ని ఏలేరుధనంజయుడూ అబాల్య మిత్రులు. చిన్నతనంలో వారిద్దరూ ఒకరినొకరు ఎడబాయకుండా కలిసి అడుగున్నారు, కలిసి చదువుకున్నారు; ఒక కంచంలోనే తిని ఒక మంచంలోనే పడుకున్నారన్నమాట.

అయితే కొన్నాళ్లకు తమ తమ తండ్రులు చనిపోయాక వారు చీలిపోయి చెరోక దేశానికి రాజా కావటం జరిగింది.

రుతుపర్లుడి భార్య సాదామిని చాలా గొప్ప అందగత్తె. మహాసాధ్వీ. రుతుపర్లుడికి అమెమీద అంతులేని ప్రేమ. వారికి లోహితుడని ఒక కుమారుడు కూడా ఉన్నాడు. అనుకూలవతి అయిన భార్యతోనూ, ఎదిగివచ్చే కొడుకుతోనూ సుఖంగా కావరం చేస్తున్న రుతుపర్లుడికి ఏ లోటూ లేదు; తన బాల్యమిత్రుడైన ధనంజయుణ్ణి

చాలాకాలంగా చూడలేదన్నది మాత్రమే ఆయనను తీవ్రంగా బాధపెట్టుతూ వచ్చింది. ఆ లోటకూడా తీర్చుకునే ఉద్దేశంతో ఆయన ధనంజయుణ్ణి ఒకసారి వచ్చి తన ఇంట కొద్ది మాసాలుండిపామ్మని కబురుమీద కబురు చేస్తూవచ్చాడు.

చిట్టచివరకు ఒకనాడు ధనంజయుడు అమరావతికి రానేవచ్చాడు. బాల్యమిత్రులిద్దరూ చాలాకాలానికి తెరిగి కలుసుకున్నారు. ఇప్పుడు రుతుపర్లుడి ఆనందం కట్టలు తెగి ప్రవహించింది. తమ అతిథి అయిన ధనంజయుడిపట్ల తన భర్తకు గల అపారమైన అభిమానాన్ని గుర్తించి, సాదామినికూడా రుతుపర్లుడికి తీసిపాకుండా అతిథి మర్గాధలు జరిపింది.

కొన్ని వారాలు అతిథి సత్కారాలు పొందిన పిమ్మట ధనంజయుడు తన మిత్రుడితో వెళ్లిపస్తానని చెప్పాడు.

“అప్పుడే వెళ్లటమేమిటి? నువ్వు వచ్చి రెండు రోజులైనా అయినట్టు లేదు. ఇంకా నాలుగైదు వారాలుండి పోదువుగానిలే!” అన్నాడు రుతుపర్ణుడు.

“అలా కాదు. అంతగా అయితే మరొక సారి వస్తాను,” అన్నాడు ధనంజయుడు.

రుతుపర్ణుడికి చాలా కష్టంవేసింది. ఆయన సాదామినితో, “మన అతిథి అప్పుడే వెళ్లిపోతానంటున్నాడు. ఇది నాకేమీ బాగా లేదు. నేనెంత చెప్పినా వినకుండా ఉన్నాడు. నువ్వయినా అడిగి చూడు!” అన్నాడు.

భర్త ఆదుర్దా గ్రహించి సాదామిని ధనం జయడితో, “మీరు అప్పుడే తిరిగి వెళ్ల

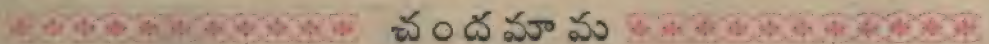

టానికి నిశ్చయించుకున్నారట. మీరు వెళ్లి పోతే మాకు పెన్నిధి పోయినట్టుంటుంది. మీరు మరో నాలుగు అయిదు వారాలు మాతో గడపగలిగితే పెద్ద వరం పొంది నట్టుగా నేనూ, నా భర్తా సంజోషిస్తాం. మా మనసులు కప్పపెట్టి వెళ్లటం ఏమైనా భావ్యమా, చెప్పండి!” అన్నది.

ధనంజయుడు తన స్నేహితుడి మాట తీసివేసినంత తేలికగా సాదామిని మాట తీసివెయ్యటానికి మొహమాటపడ్డాడు; అవిడ అంత ఆప్యాయంగా అడుగుతూంటే ఉండిపోకపోవటం చాలా అనాగరికంగా ఉంటుందని తోచి ఉండిపోవటానికి సమ్మతించాడు.

అంతదాకా నిర్మలంగా ఉన్న రుతు పర్ణుడి మనసులో ఇప్పుడు అనుమాన పికాచి ప్రవేశించింది; తన భార్య తన మిత్రుడూ ఒకరినొకరు ప్రేమించుకుంటున్నారనీ, అందుకే ఆమె కొరగానే తన మిత్రుడు మారుమాటాడక ఇక్కడ ఉండిపోయాడనీ అనుకున్నాడు.

ఒకసారి అనుమాన పికాచం బుర్రలో ప్రవేశించినాక అది మనిషిని వెర్రివాణ్ణి చేస్తుంది. రుతుపర్ణుడి అనుమానపు కళ్లకు అంతా అనుమానాస్పదంగానే కనబడింది.

అనుమానం అనేది అతని హృదయాన్ని అతి త్వరలోనే కార్చిచ్చులాగా దహించి వేయసాగింది.

ఈ మంటను భరించలేక రుతువర్షుడు సుదేష్టుడనే తన అంతరంగికుణ్ణి పిలిచి, "నా సంసారానికి చిచ్చు పెట్టిన ఆ దుర్మార్గుడు ధనంజయుడికి విషం పెట్టి చంపెయ్యి. ఇది నా ఆజ్ఞ!" అన్నాడు.

సుదేష్టుడికి అంతా అర్థమయింది. సాదా మిని మహా పతివ్రత అనీ, ధనంజయుడు ధర్మమూర్తి అనీ అతనికి తెలుసు. అందు చేత అతను ధనంజయుడికి సంగతంతా చెప్పేసి, "మహారాజా, మీరు ఈ దేశంలో నిలవటం క్షేమంకాదు. వెంటనే మీ దేశానికి బయలుదేరండి. మీ ప్రాణం కాపాడాను గనక, నా ప్రాణాన్ని మీరు కాపాడండి; నన్ను కూడా మీ వెంట మీ రాజ్యానికి తీసుకుపోండి!" అన్నాడు.

ఆ రాత్రే ధనంజయుడు ఎవరితోనూ చెప్పకుండా సుదేష్టుణ్ణి తనవెంట పెట్టుకుని అలకానగరానికి వెళ్లిపోయాడు.

ధనంజయుడు పారిపోవటంతో రుతు వర్షుడి అనుమానాలన్నీ రుజువయినట్టయింది. అయిన నిండు చాలాలుగా ఉన్న సాదామినిని ఖైదులో పెట్టించాడు. తన తల్లి

దండ్రుల మధ్య ఆకస్మికంగా ఏర్పడిన ఈ శత్రుత్వం చూసి సుకుమారహృదయుడైన లోహితుడు మనోవ్యాధితో మంచంపట్టాడు.

ఖైదులోనే సాదామిని అడవిల్లను కన్నది. రుతువర్షుడి అంతరంగికులలో మరొకడైన సాబలుడనేవాడి భార్య శీలవతి రాణికి పురుడుపోసింది. ఆమెకు సాదామిని నిర్దోషి అన్న పూర్తి విశ్వాసం ఉన్నది.

"రాజుగారికి రానురాను మతిపోతున్నది. ఈ బిడ్డను చూసిఅయినా ఆయనకు వివేకం కలుగుతుందేమో! ఆ బిడ్డను నాకివ్వండి. నేను తీసుకుపోయి రాజుగారికి చూపిస్తాను!" అని శీలవతి సాదామినితో అన్నది.

సాదామిని ఆ బిడ్డకు మంచి ఉడుపులు
వేయించి, వెలలేని నగలు పెట్టించి రాజు
వద్దకు పంపింది. శీలవతి ఆ బిడ్డను తీసుకు
పోయి, అందరిమధ్యా కూచుని రాచ
కార్యంలో నిమగ్నుడైఉన్న రుతువర్షుడి
పాదాలవద్ద పెట్టి, అడగవలసిన మాటలన్ని
నిర్భయంగా అడిగేసింది.

రుతువర్షుడు పచ్చాత్తావపడకపోగా
మరింత రెచ్చిపోయి, "నీ భార్యను బయ
టకి గెంటు!" అని సాబలుణ్ణి శ్రద్ధాపిం
చాడు. తరవాత ఆయన సాబలుడితో,
"అలాటిదానికి పుట్టిన ఈబిడ్డ నాకెందుకు?
దీన్ని తీసుకుని పడవలో వెళ్లి ఏలంకలోనో

విడిచిపెట్టి తిరిగి రా. దాని చావు అదే
చస్తుంది!" అన్నాడు.

సాబలుడు సుదేష్టుడివంటివాడు కాదు.
రాజాజ్ఞలో గల న్యాయాన్యాయాలను ఏమా
త్రమూ విచారించక, రాజకుమార్తెను తీసు
కుని పడవలో సముద్రంమీద బయలు
దేరాడు. మధ్యమార్గంలో తుఫాను వచ్చి
ఆ పడవ కొన్నాళ్లకు ఒక తీరం చేరింది.
అది అలకానగరప్రాంతపు తీరం.

సాబలుడు ఆ బిడ్డతో సహా తీరంమీదికి
వెళ్లి కొంతదూరాన ఆ బిడ్డను ఉంచి,
పక్కనే ఆమె దుస్తులు పెట్టి తిరుగు
ప్రయాణంమీద బయలుదేరాడు. అతను

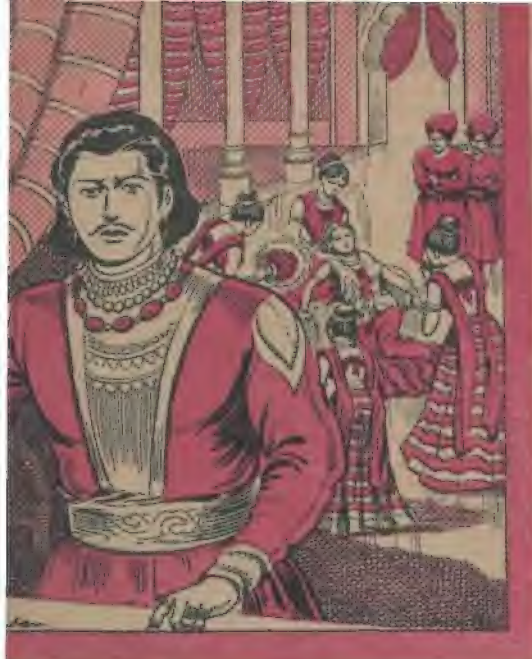
తీరంకేసి పోయే దారిలో ఒక ఎలుగుగొడ్డు అతడి పైబడి చిల్చి చంపేసింది.

మందకుడనే గొర్రెలను కాచుకునేవాడు కొంతదూరంనుంచి ఈ సంఘటన చూశాడు. ఎలుగుగొడ్డు వెళ్లిపోగానే వాడు సొబలుణ్ణి సమీపించి అతని ప్రాణంపోయిందని తెలుసుకున్నాడు. వాడు అక్కణ్ణుంచి కదిలి కొద్దికొద్దిగా చంటిబిడ్డ వద్దకు వచ్చాడు. ఆ బిడ్డను చూడగానే వాడికి ప్రాణాలు లేచివచ్చినట్టయింది. ఎందుకంటే ఆ బిడ్డ గొప్పకంటే బిడ్డ అని స్పష్టమవు తున్నది. ఆమె చంటిమీద ఎంతో విలువగల నగలున్నాయి, దుస్తులుకూడా ఉన్నాయి.

మందకుడు అరాత్రి బిడ్డతో తన ఇల్లు చేరాడు. వాడు తన భార్యతో, “మనకు బిడ్డలు లేరని తెలిసి భగవంతుడు మన లోటు తీర్చాడు. బిడ్డతోబాటు మన దరిద్రం కూడా తీరింది. ఈ బిడ్డ ఒంటిమీద ఉన్న ఒక్క నగ అమ్మితే మనం బతికున్నాళ్లా సుఖంగా ఉండవచ్చు,” అన్నాడు.

తెల్లవారేలోపుగా మందకుడూ, వాడి భార్య అ శిశువుతోనూ దూరగ్రామానికి వెళ్లిపోయారు. “ఈ పిల్ల ఎవరు? ఈ డబ్బంతా మీకెక్కడిది?” అని ఇంకో గ్రామంచెరైతే అడగరు. అక్కడ వారు అ శిశువు తమదేనని చెప్పుకుని, దానికి చంద్రిక

భక్తి పరాయణుడు. రుతుపర్ణుడు అను
మానసికాచార వాత పడి కర్కోటకుడయ్యాడు.
ఆయన పోగొట్టుకున్నది మళ్ళీ దొరకకపోతే
ఆయనకు వారసులుండరు!”

ఈ మాటలకు సభలోవారంతా నివ్వెర
పోయారు, కాని రుతుపర్ణుడు వాటిని లక్ష్య
పెట్టలేదు. “ఈ అశరీరవాణి వచ్చిమోసం;
నా భార్యకు శిశుపడకుండా అమె అప్తులెవరో
తంత్రం పన్నిఉంటారు. లోహతుడుండగా
నాకు వారసులు లేక ఎందుకు పోతారు. నేను
పోగొట్టుకున్నది కొత్తగా పుట్టిన బిడ్డనేకదా!”
అని ఆయన అనుకున్నాడు.

అంతలోనే నౌకర్లు వచ్చి, “మహారాజా,
తన తల్లి విచారణ జరుగుతున్నదని తెలియ
గానే, జబ్బుతో ఉన్న లోహతుడి గుండె అగి
పోయి చనిపోయాడు!” అని చెప్పారు. తన
కుమారుడి మరణవార్త విని సాదామిని
మొదలు నరికిన చెట్టులాగా కూలి పడి
పోయింది. శీలవతి ఆమెను దాసీలచేత
మోయించుకుని తన ఇంటికి తీసుకుపోయి
ఉపచారాలు చేయించింది.

సాదామిని విచారణ అంతటితో ఆయి
పోయింది. తన ఏకపుత్రుడు చావటమూ,
సాదామిని ఆ వార్త విని మూర్ఛపోవటమూ
చూడగానే రుతుపర్ణుడికి తన భార్య పాతి

అని పేరుపెట్టుకుని, ఆ పిల్లతాలూకు
దుస్తులూ, సగం సగలూ దాచిపెట్టి, మిగి
లిన సగలు అమ్మి ఆ డబ్బుతో సుఖంగా
జీవనం చేయసాగారు.

అక్కడ అమరావతి పట్టణంలో రుతు
పర్ణుడు ఒకనాడు తన భార్య విచారణ
ఆరంభించాడు. ఆ విచారణకన్న వరువు
తక్కువ విషయం ఏదీ ఉండదోదని ప్రజ
లందరూ అనుకున్నారు.

విచారణ ప్రారంభించిన కొద్దిసేపటికల్లా
న్యాయస్థానంలో ఒక అశరీరవాణి ఇలా
పలికింది: “సాదామిని నిర్దోషి, ధనం
జయుడు ఉదారుడు. సుచేష్టుడు స్వామి

ప్రత్యంగంలో నమ్మకం కుదిరింది. అశరీరవాణి మాటలు నిజమయ్యాయి. సాబలుడు తీసుకు పోయిన తన కుమార్తె తిరిగి దొరకకపోతే తనకు నిజంగానే వారసులు లేరు. ఆ సంగతి చెప్పిన అశరీరవాణి సాదామిని నిర్దోషి అని కూడా చెప్పిందామె!

“జరిగినదానికి సాదామిని కాళ్ళపై పడి క్షమాపణ వేడుకుంటాను. సాబలుడు తిరిగి రాగానే నా కుమార్తె కోసం మళ్ళీ పంపు తాను!” అనుకున్నాడు రుతువర్ణుడు. ఈ రెండూ అడియాసలే అయ్యాయి. ఎందు కంటే, సభలో మూర్ఖపోయిన సాదామిని అ మూర్ఖులనే ప్రాణాలు విడిచిందని శీలవతి రాజుకు అబద్ధపువార్త పంపింది; సాబలుడు తిరిగి రానేలేదు.

అనేక సంవత్సరాలు గడిచాయి. అలకా నగరానికి సమీపంలో చంద్రిక గొల్లల ఇంట పెరిగి పెద్దదయింది. ఆమె మామూలు గొల్ల పిల్లలాగే దుస్తులు ధరించి తమ ఇంటికి సమీపంలో ఉండే బీళ్లలో తన పెంపుడి తండ్రి గొర్రెలను మేపుకుంటూ ఉండేది. భూమిమీద పడిన నాటినుండి గొల్లల ఇంటనే పెరిగినప్పటికీ ఆమెలో ఉత్తమ వంశలక్షణాలు పోనేలేదు. ఆమె సౌందర్యం అపూర్వంగా ఉండేది.

ఒకనాడు ధనంజయుడి కుమారుడు చంద్రకేతుడనేవాడు తన మిత్రులతో వెటకు పోతూ, దారిలో గొర్రెలను కాస్తున్న చంద్రి కను చూసి సమ్మోహితుడై ఆమెను పలక రించాడు. ఆమెతో రెండు మాటలు మాట్లాడే సరికల్లా అతనికి ఆమెపై ప్రేమ పుట్టు కొచ్చింది. అది మొదలు చంద్రకేతుడు రోజూ ఆమె ఇంటికి పోతూ మందకుడితోకూడా స్నేహం చేసుకున్నాడు. అయితే తాను రాజ కుమారుడనని అతను వారెవరితోనూ చెప్ప లేదు; చెబితే చంద్రికగాని, ఆమె తల్లి దండ్రులుగాని తనను అప్పటిలాగా చూడరని అతనికి తెలుసు.

అయితే చంద్రకేతుడి రహస్యం అతని తండ్రి అయిన ధనంజయుడికి తెలిసి పోయింది. తన కుమారుడు సభకు హాజరు గాక రోజూ ఎక్కడికో పోతూఉండటం గమనించి అయన తన నౌకర్లను అతని వెనకనే వెళ్లమని ఆజ్ఞాపించాడు. వారు తిరిగివచ్చి, రాజకుమారుడు మందకుడనే గొర్రెలకాపరి ఇంటికి వెళ్లి వస్తున్నాడని, ఆ గొర్రెలకాపరి కుమార్తె చక్కనిచుక్క అని చెప్పారు.

ఆ సమయంలోనే గొల్లల ఉత్సవం ఒకటి వచ్చింది. ఆ ఉత్సవంనాడు గొర్రెల ఉన్ని కత్తిరించి సంబరం జరుపుతారు, వచ్చిన వారందరికీ భోజనం పెడతారు. ఈ ఉత్స

వానికి చంద్రకేతుడుకూడా వెళ్లాడు. అతనికి కొంచెం వెనకగా కాపుల దుస్తులు ధరించి ధనంజయుడూ, సుదేష్టుడూకూడా వెళ్లారు. వారు ధరించిన పెద్దపెద్ద తలపాగాలూ, పెట్టుడుగడ్డాలూ చూసి చంద్రకేతుడు గుర్తించలేకపోయాడు.

ధనంజయుడు మందకుణ్ణి సమీపించి, "ఆ అందమైన పిల్ల ఎవరు? ఆమెతో మాట్లాడే అబ్బాయి ఎవరు?" అని అడిగాడు.

"అయ్యా, అది నా పిల్ల చంద్రిక. ఆ అబ్బాయి దాన్ని పెళ్లాడతానంటాడు. పెళ్లాడితే అదృష్టవంతుడే. ఎందుకంటే మాపిల్ల బొత్తిగా పేదడికాదు. దానిపేర

గొప్ప నగలూ నాణాలూ ఉన్నాయి,” అన్నాడు మందకుడు. ఆ నగలు చంద్రికకు తల్లి పెట్టినవే.

ధనంజయుడు తన కొడుకును సమీపించి, “అబ్బాయీ, సంబరంకూడా చూడకుండా ఆ పిల్లతో అదే పనిగా మాట్లాడుతున్నావే. అంత అపేక్ష గలవాడివైతే చేతికి గాజులైనా కొనిపెట్టవేం?” అన్నాడు.

దానికి చంద్రకేతుడు, “అయ్యా, ఈపిల్ల గాజులకోసం మురిసేదికాదు. అమెకు అన్నింటికన్నా విలవైన నా హృదయమే ఇస్తాను. మేం త్వరలోనే పెళ్లాడబోతున్నాం!” అన్నాడు.

ధనంజయుడికి పట్టరాని ఆగ్రహం వచ్చింది. ఆయన తన తలపాగా, పెట్టుడు గడ్డాలూ తీసేస్తూ, “నీచుడా, ఆ పిల్లను పెళ్లాడతావా? లేక విడాకులిస్తావా? ఇంకొక సారి ఈ వాయలకు వచ్చావంటే నిన్నూ, ఈ పిల్లనూ, ఈమె తల్లి దండ్రులనూ కఠినంగా శిక్షిస్తాను. యువరాజువై ఉండి గొర్రెలు కాచుకునేదాన్ని పెళ్లాడతావా?” అని గద్దించాడు. తరవాత ఆయన సుదేష్టుడి కేసి తిరిగి, “వీణ్ణి పెందలాడే ఇంటికి చేర్చు!” అంటూ చరచరా వెళ్లిపోయాడు. ఆయన రాజుగారనీ, చంద్రకేతుడు యువరాజునీ తెలియగానే అందరి ఆనందం

దమూ ఇగిరిపోయింది. ఎవరూ ఏమీ అనలేక పోయారు. చంద్రికమటుకు, “ఆయన అగ కుండా వెళ్లిపోయారు! ఉంటే అడిగిఉండే దాన్ని—మేము గొల్లలమని ఆయన అంత చులకన చేయనవసరంలేదు! ఆయన ఇంటి పైన పడే ఎండే, మా యింటిపైనా పడు తున్నది! గుణం ప్రధానం గాని కులం కాదు!...అయ్యా, మీరు యువరాజుగారని తెలియక స్నేహం చేశాను. మీకూ మాకూ పొత్తు ఎలా కుదురుతుంది? మీదారిన మీరు వెళ్లండి!” అన్నది చంద్రకేతుడితో.

“చంద్రికా, మా తండ్రి అగ్రహించిన మాత్రాస నిన్ను విడిచిపుచ్చుతానను

కున్నావా? గొల్లపిల్లవైతే అయ్యావు, నేను తప్పక నిన్నే పెళ్లాడి తీరుతాను!” అన్నాడు చంద్రకేతుడు.

అతను అన్నాడేగాని, అది సాధ్యమయే పని కాదు. అందుచేత వివేకవంతుడైన సుదేష్టుడు ఒక ఆలోచన చేశాడు. చంద్రికనూ, ఆమె తల్లిదండ్రులనూ, చంద్రకేతుణ్ణి వెంటబెట్టుకుని అమరావతికి పొదామను కున్నాడు. అక్కడ చంద్రికా చంద్రకేతులు సుఖంగా పెళ్లాడవచ్చు. అదీగాక తన రాజును మళ్ళీ చూడాలన్న కోరిక సుదేష్టుణ్ణి చాలారోజులుగా బాధిస్తున్నది; ఆయన చాలావిశ్లసించి పశ్చాత్తాపంలో ముణిగి తేలుతున్నట్టు విన్నాడు.

సుదేష్టుడి ఆలోచనప్రకారం అందరూ బయలుదేరి అమరావతికి వెళ్లారు. మంద కుడు చంద్రికయొక్క చిన్ననాటి నగలనూ, దుస్తులనూ వెంట తెచ్చాడు. వీటినిబట్టి రుతువర్షుడు చంద్రిక తన కుమార్తెనని గుర్తించాడు. పోయిందనుకున్న తన కూతురు ఇన్నేళ్లకు దైవికంగా దొరికింది; తన మేలు కోరి తన బాల్యమిత్రుణ్ణి చంపక రక్షించిన సుదేష్టుడు మళ్ళీ తనవద్దకు తిరిగి వచ్చాడు. ఆయనకు ఇప్పుడు మిగిలిన చింత ఏమిటంటే, సాదామిని బతికిఉంటే

తన ఆనందానికి ఏలాంటి లోటూ ఉండక పోనుగదా అని.

రుతుపర్ణుడు అదేపనిగా తన భార్యను తలుచుకుని కంటసీరు పెట్టుకుంటూ ఉండటం గమనించి శీలవతి, "మహారాజా, పోయినవారు తిరిగి వారు. కాని ఈ మధ్యను ఒక అపూర్వమైన శిల్పి వస్తే ఆయనచేత సాదామినిదేవి ప్రతిమ చేయించి, వాస్తవంగా ఉండేలాగా రంగులు వేయించాను. దాన్ని చూడగోరినట్లయితే సవరివారంగా మాఇంటికి దయచెయ్యండి!" అన్నది. అందరూ కలిసి శీలవతి ఇంటికి వెళ్లి ఆసనాలలో కూచున్నారు. శీలవతి ఒక

తెర తొలగించి సాదామినిని వారికి చూపింది. ఆ నిలబడినది నిజంగా ప్రతిమే అనుకుని అందరూ ఆ ప్రతిమను అంత వాస్తవంగా తయారుచేసిన శిల్పిని మెచ్చుకున్నారు.

"సాదామిని ఎదురుగా నిలబడ్డట్టే ఉండి, కాని చనిపోయేనాటికి ఇంత వయసులేదే!" అన్నాడు రుతుపర్ణుడు.

"ఆమె బతికిఉంటే ఇప్పుడు ఎలా ఉండేదో ఊహించి ఆ శిల్పి ఈ ప్రతిమను తయారుచేశాడు!" అన్నది శీలవతి.

"ఆ ప్రతిమ ఊపిరి తీస్తున్నట్టు నాకు తోస్తున్నది! శీలవతి, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది, ఒక్కసారి ఆ సాదామినిని

తాకనియ్యి!" అని రుతువర్షుడు ఆమెను బతిమాలాడు.

మోసం ఎంతోసేపు దాగదని గ్రహించి శీలవతి, "మహారాజా, నేనొక మంత్రం చదివితే ఆ ప్రతిమ దిగివచ్చి మనతో మాట్లాడుతుంది," అన్నది.

ఆమె అమాట అనగానే సాదామిని తెర వెనకనుంచి నడిచివచ్చి తన భర్తనూ, ఇంత కాలమూ తాను చూడని కుమార్తెనూ కౌగలించుకున్నది.

ఆందరికంటా ఆనందబాష్పాలూ, అశ్రువులూ కలిసి రాలాయి.

"మీరు చేసిన అన్యాయానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా ఈమెను ఇంతకాలమూ నా ఇంట దాచాను. నన్ను క్షమించండి!" అన్నది శీలవతి రాజుతో.

"నాకీ శిక్ష తగినదే! ఇంకా నా తప్పు పూర్తిగా పరిహారం కాలేదు. ధనంజయుడు వస్తే, ఎంత బాగుండును! అతనికికూడా

క్షమాపణ చెప్పకుంటాను!" అన్నాడు రుతువర్షుడు.

ఇంకా ఆయన మాట పూర్తి కాకుండానే ధనంజయుడు అక్కడికి వచ్చాడు. జరిగిన దేమిటంటే, తన కుమారుడితో సుదేష్టుడు ఎంతకూ తిరిగిరాకపోవటం చూసి ఆయన వాకబు చేయగా, అందరూ కలిసి ధోళం విడిచిపోయినట్టు తెలిసింది. వారు అమరావతి చేరిఉంటారని ఊహించి ధనంజయుడు నేరుగా అక్కడికి వచ్చిచేరాడు.

చంద్రిక రుతువర్షుడి కూతురైనని తెలియగానే తన కుమారుడు ఆమెను పెళ్లాడటానికి ధనంజయుడు సంతోషంతో అంగీకరించాడు. రుతువర్షుడిపైన ఆయనకు గల కోపం అప్పుడే పోయింది, అందుచేత తన మిత్రుడు చెప్పకునే క్షమాపణలను ఆయన నిరుత్సాహపరిచాడు.

తరవాత చంద్రికకూ చంద్రకేతుడికీ వైభవంగా వివాహం జరిగింది.

అభిప్రాయం

సక్క :

భయపడబోకోయి - బంగారుమామ
దయసేయు నేను నీ-దగ్గఱనుండు
చాకలి చాకరి - చాలించి వచ్చి
నాకడనేయుండు - నాల్గు గాడిదలు.
అవి యాడువగుట వ-యస్సుతోనుంట
ధవునికై వెదకగా - తవిలితి వీవు.
ఆ మాట నిజమని - అది విశ్వసించి
ఆ మాయనక్కతో - నరిగె వనమ్ము.
చరచర సింహమ్ము - చాయకేగగనె
పరుగెత్తె వెనుకకు - పాపమా ఖరము.
'ఇంతగా తిరిగి నే - నెటొ దీని తేగ
చెంతకు వచ్చిన - చె విడిచితివి'
అని నక్క సింహమ్ము - నదిలింప "పరుగు
గొనెనది నాకాలు - కుంటియైపోయె"
అని సింహ మన 'సరే - అయినదియయ్యె
చని కొనివత్తు నీ-సారి పో నీకు'
అని చెప్పి నక్క చ-య్యన చేరె ఖరము

చన్నవన నిట్లనె : - " సాగిరమ్మాయి.
పనముననున్న ప-చ్చనిగడ్డి మేసి
కన భయంకరమయ్యె - గాడిదే అదియు
నీకోసమై వీడ్చు - నేనేమిసేతు
అకెకు పతినివె - అదరక రమ్ము"
గాడిద ఆ మాట - కావచ్చునంచు
ఆడది దొరకు నం - చాకతో నడిచె
ఈ సారి సింహ మొ-కే దెబ్బ జంపె.
నే సంధ్యవార్చి రా-నేవత్తు నిలుము
అని పోవ, నక్క వెం-టనె దాని మెదడు
తనివి తీరగతిని - తప్పకయుండె.
'ఇది యేమి మెదడు లే - దిందులో' నంచు
అది వచ్చియన్న ఔ-నొననె నక్క
"మెదడున్న నెటువచ్చు - మిత్తి దగ్గఱకు
అది లేకనే తిరు-గావచ్చె" ననియె.

కోతి :

కావున నే రాను - గాడిదవేలె
నీవెన్న, చావెఱింగియు తెల్విమాలి.

సత్యమౌడెదనని - చపటయై యొకడు
సత్యము పొడైన - చరితము వినవె ?

మోసలి :

అది యేమి కథ చెప్ప - మన్న ఆలింతు
కోతి చెప్పిన కథ :

అది ఒక్క కథ; వింతు - నాలించి వినుము

* * *

కలదొక్క కుమ్మరి - తలలేనివాడు
పలుత్రాగుడున నొక్క-పరి మేను మఱచి
పగిలిన కుండపై - పదిపోయినాడు
తగిలెను నుడుటిపై - పగిలినబొచ్చె.
దాని లెక్కింప కా-తడు తిరుగాడ
మానక పుండయ్యె, - మందుమాకులను
చాలనాళ్ళకు పుండు - సమసెనేగాని

పోలేదు కనుమ వి - కాలానగూడ.
ఒకపరి కఱపుతో - నేడి, వాడరిగె
వికలుడై వేటొక - విషయమ్ముగూర్చి
అటరాజు కొల్లున - సతగాడు కుదిరె
పటువీరుడని రాజు - బ్రమసెను; వీని
నుదుట నింతటి గాయ - మదియేలవచ్చు
ఎదిరినేర్చెడు వీరు - డితడని సమ్మె.
రాకుమారులలోన - రాజున కితడు
వి శార్యమునగూడ - నిష్ఠుడేయయ్యె.
ఇటులుండ శత్రురా - జిటువచ్చు సనిరి
దిటవుగా సైన్యమ్ము - తీర్చెనంచనిరి.
అంత నా రాజు ర-మ్మని వీని సనియె

రాజు :

ఎంతటి వాడవో - యెవరవో తెలుపు
యుద్ధసన్నద్ధమౌ-చుండ నా సేన
యోధ్యవుగా తెల్పు-నోయి నీ కనుమ

కుమ్మరి :

ఒకసారి తాగి వి - నొక కుండమీద
వికలుడనై పడ - వెలసె నీ కనుమ
పవరమ్ములో గాయ-పడలేదు, భూమి
ధవుడను కాను భూ-ధవ ! కులాలుడను.

రాజు :

మోసపోయితి రాజ-పుత్రుడ వంచు
మోసపోయితి వీర-మూర్తి వటంచు
కుమ్మరివని రాచ-కుల మెఱుంగకయై
పోమ్మెటకైన త-ప్పును పరాభవము.

కుమ్మరి :

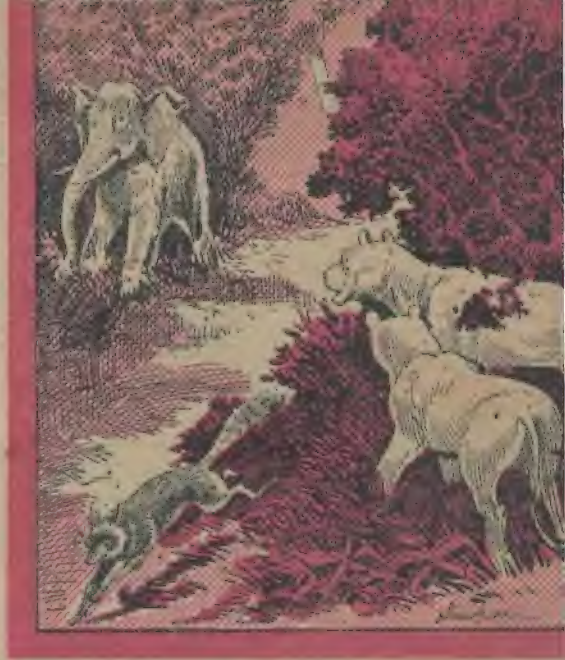
అటులందురేల మ-హారాజ మీరు

రాజు :

తటుకున బొమ్ము, క-థ వినలేదె.

రాజు చెప్పిన కథ :

పని నొక సింహ దం-పతులున్నవారు
చనె పతి వేటకు - సాయంత్రమయ్యె.
ఒక మృగమ్మేగాని - ఒక శశమ్మేని
ఒకట కన్నడధయ్యె - ఒకచోటమటుకు
నక్కపిల్లొకటి క-న్నడ చంపలేక
చిక్కిన దిదియని - చెచ్చెఱ వచ్చె.
నతికివ్వ నా మెయు - చంపంగలేక
మతిసంతుగా నెంచి - మరులుతో సాకె.
తన పిల్లలును నది - తన యింట బెరిగె
పని నొకసారి మూ-డును విహరింప
ఏనుగపిల్ల నెం-తే జూచి సింహ
మానిత శిశువులు - మఱి చెలరేగె
ఇంత ఏనుగు మీది - కెగబడుటేల
చెంతకు నే రాను - చెడిపోదు రనుచు
నక్కపిల్లేమొ వె-న్నకు పరువెత్తె
తిక్క దటంచవి - తెగ నవ్విపోయె.
ఇది విని సింహక :- " ఇక నిల్వ కివట
అదనున నీజాతి - అది వెలువడియె.
పిల్లలతోపాటు - పెరిగితేకాని
అల్లంత సింహ గు-ణాపళిరాదు,
అవి నక్కపని తెలి-యగలేని యపుడె
దవుడవ్వలకు పొమ్ము - తప్పక " ననియె

కోతి :

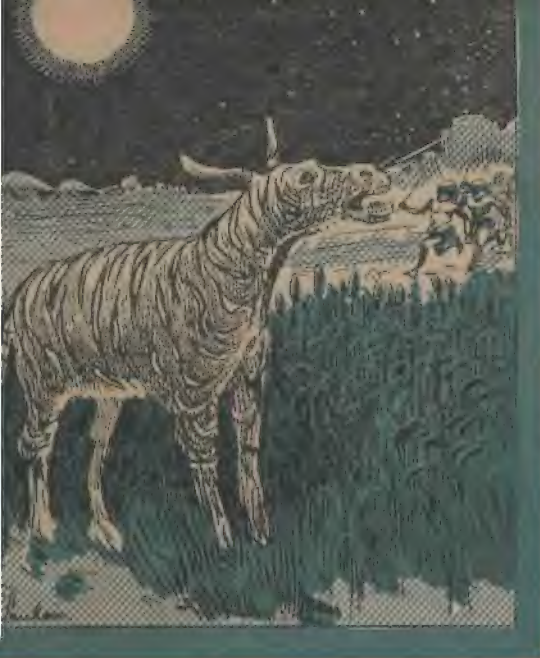
అని రాజు కుమ్మరి - కా కథ చెప్పి
చనుమనె—అ కుమ్మ-రిని కాన నేను
నిజము చెప్పగబోయి - నీ వాతబడను
అజపజ లేకుండ - నరుగుదు నింక.

మొసలి :

అయ్యయ్యె అట్లందు - పదియేమి నీతి ?
నెయ్యడ నామాట - నిరసింపదగునె ?

కోతి :

అడుదానికి వశు-డైపోయినావు
ఓడిపోయితి వీట్లు - యుక్తిలో నాకు
నీ నోటిదురదతో-నే కనుగొంటి
లోని దుర్బుద్ధులు - లొంగను నీకు.
మునుపొక్క చాకలి - తన గాడిదకును

ఘనముగా పులితోలు - కప్పి పాలాల
రేయిప్రాద్దుల తోలి - హాయిగానుండు
అయది తృప్తిగా - అట మేయుచుండు.
పులియను బెదరున - పాలము కాపులును
కలబడి అదిలింప - కలగుండు వడిరి.
ఒకపరి గాడిద - ఓండ పెట్టగనె
నకిలీపులియు వాయి - నటువీడి అఱచె
అంతట కాపు లి-య్యది గాడ్డె యనుచు
పంతాన చంపిరి - పాపమం చనక.

* * *

అని యిట్లు వారు మా-టాడుచునుండ
చనిపోయె నీ భార్య - యని వార్త వచ్చె

మొసలి రాతేదని - పాలతియు తిండి
మెసవక చచ్చెను - మొసలియు నేడ్చె.

కోతి :

నీ వింతగా నేడ్వ - నేమి కారణము
అవిడ రాక్షసి - అడుగంటె చాలు.

మొసలి :

పోయెను భార్య నీ-వును నమ్మవైతి
ఈ యవస్థను బావ - నెవరింక గలరు ?

* * *

అనుచున్నయంతలో - అట ఒక చేప
కనిపచ్చి నీ యింట - కాలానె నొకడు
అని మకరమ్ముతో - నన పాప మదియు
తన భార్య, తన యిల్లు, - తన మైత్రి చెడగ
లబలబ మంచు చు-ల్లగ కోతి జీరి
అబలుడ కర్తవ్య - మది చెప్పుమనియె.

కోతి :

సతి మాటవిని నన్ను - చంప జూచితివి
సతికయి మిత్రుని - చంపుట తగునె.
తన కాపులగు వారు - తగవును సెప్ప
విననట్టి వాడెప్పు - వికలుడైతిరు.

మొసలి :

అది యెట్లు వినిపింపు - మన్న నే విందు

కోతి :

మది నుంచి విను కథ - మంచిది వింతు.

[2]

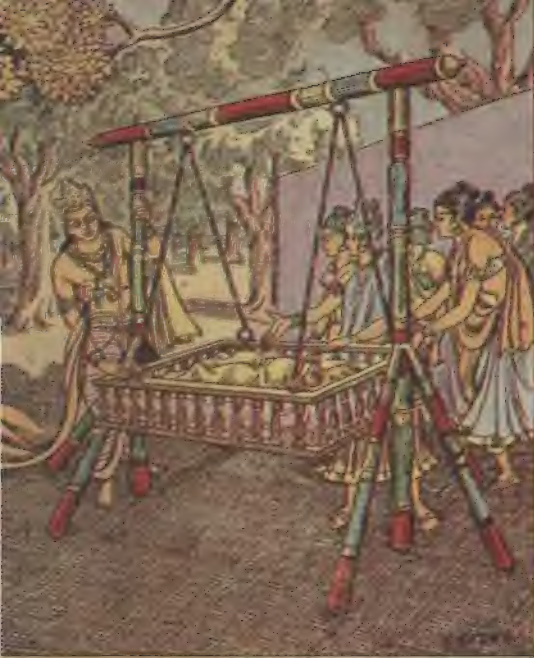
నిద్ధార్థుడు అయిదు నెలల బిడ్డ అయి ఉండగా పాలాలుదున్నే ఉత్పం పచ్చింది. మొదటి రోజున ఆబాలగోపాలమూ పాలాలకి వెళతారు. మొట్టమొదటగా రాజుగారు బంగారు నాగలితో తూర్పుమంచి పడమరకు ఒక చాలు దున్నుతాడు. అయిన కాడికి కట్టిన ఎద్దుల కొమ్ములకు బంగారు తొడుగులుంటాయి. రాజుగారు మేడిని ఎడమచేత పట్టుకుని, కుడిచేతిలో బంగారు ములుగర్ర పట్టుకుని దున్నుతాడు.

రాజుగారు ఒక చాలు దున్నినాక కుల పెద్దలు నూటఎనిమిది వెండి నాగళ్లతో మూడు చాళ్లు దున్నుతారు. వారి నాగళ్లకు కట్టిన ఎద్దుల కొమ్ములకు వెండి తొడు

గులూ, వారి చేతులలో వెండి ములుగర్రలూ ఉంటాయి.

నాలుగు చాళ్లూ పూర్తి అయ్యాక మామూలు రైతులు వెయ్యి నాగళ్లతో పాలాలన్నీ దున్నేస్తారు. ఈ దున్నటంలో వారు పాటీలు పడతారు. ఎవరి చాలు సూటిగా ఉంటే, ఎవరు ఎక్కువ చాళ్లు దున్నితే వాళ్లు సమర్థులు!

ఈ ఉత్సవానికి కపిలవస్తు పాపలు తమకు గల మంచి బట్టలు ధరించి, బంగారు, వెండి జెండాలు చేతబట్టి, వినన కర్రలూ, బిందెలూ, తట్టలూ వెంటబెట్టుకుని వచ్చారు. రాజకుటుంబమంతా ఉత్సవం చూడరావటంవల్ల సూరుమంది దాదులతో

సహా సిద్ధార్థుణ్ణికూడా తెచ్చారు. ఒక కడిమి చెట్టు నీడలో చుట్టూ తెరలు కట్టి వాటి మధ్యను పిల్లవాడి తొట్టి ఉంచారు. తరవాత దాదీలందరూ ఉత్సవం చూడబోయి ఆ ఆనందంలో పిల్లవాడి మాటే పూర్తిగా మరిచిపోయారు.

తిరిగి పొద్దు వాలేదాకా వారికి పిల్లవాడి మాటే జ్ఞాపకం రాలేదు. జ్ఞాపకం వచ్చిన వెంటనే వారు కడిమిచెట్టు వద్దకు పరిగెత్తి అక్కడ ఒక అద్భుతం చూశారట. ఆదేమిటంటే, అన్ని చెట్లు నీడలా తూర్పుకు వాలి పోయినప్పటికీ కడిమిచెట్టు నీడ సూటిగా నేలపైన పడుతూ పిల్లవాణ్ణి రక్షిస్తున్నది.

ఈ అద్భుతాన్ని చూసిన దాడులు శుద్ధోదన మహారాజు వద్దకు వెళ్లి, "మహారాజా, మీరు ఈ ఉత్సవం ఏం చూస్తారు? దీని కన్న వెయ్యిరెట్లు అశ్చర్యకరమైన వింత చూతున్నాగాని రండి!" అని చెప్పి, ఆయనను సిద్ధార్థుడుండే చోటికి తీసుకుపోయారు. శుద్ధోదన మహారాజు తన కొడుకు ఈశ్వరాంశ సంభూతుడేనని నిశ్చయించుకుని సిద్ధార్థుడి ముందు ప్రణమిల్లాడు.

ఆయన ఆ పసికందుతో, "నాయనా, ఈ మహత్తంతా నా ఎదట ఎందుకు ప్రదర్శిస్తున్నావు? ఈ సమయంలో నీ తల్లై బతికి వుండి ఈ వింత చూస్తే ఎంత పరవశురాలయేదో!" అన్నాడు.

సిద్ధార్థుడు బాలచంద్రుడిలాగా దినదిన ప్రపర్థమానుడవుతూ పెరిగి రాసాగాడు. ఇంత అల్లారు ముద్దుగా పెరిగే తన కుమారుడు సన్యసించుతాడని జ్ఞాపకం వచ్చినప్పడల్లా శుద్ధోదన మహారాజుకు పట్టరాని బాధ కలిగేది.

సిద్ధార్థుడు పన్నెండేళ్లవాడై ఉండగా శుద్ధోదనమహారాజు కొందరు దైవజ్ఞులను పిలిచి, "నా కుమారుడు ఏయే కారణాంశాలవల్ల వైరాగ్యం పొందుతాడో చెప్పగలరా?" అని అడిగాడు.

"మహారాజా! వార్ధక్యమూ, వ్యాధి, మృతి, సన్యాసి—ఈ నాలుగూ చూసి ని కుమారుడు జీవితంమీద విరక్తి చెందు తాడు," అని దైవప్రజ్ఞలు చెప్పారు.

"నా కుమారుడు చక్రవర్తి కావలసిందే గాని సన్యాసి కావటానికి ఎంతమాత్రమూ వీలులేదు," అన్నాడు శుద్ధేంద్రుడు. ముసలి వాళ్ళూ, రోగులూ, శవాలూ, సన్యాసులూ సిద్ధార్థుడి కంట పడకుండా ఉండగలందు లకు ఆయన తగిన కట్టుదిట్టాలు చేశాడు.

సిద్ధార్థుడి కోసం చూడు రాజభవనాలు నిర్మించారు. వాటి పేర్లు రమ్య, సురమ్య, శుభ్ర; ఒకటి చలికాలానికి, ఇంకొకటి ఎండాకాలానికి, మూడవది వానాకాలానికి ఉపయోగించేలాగా వాటిని నిర్మించారు. ఈ చూడు భవనాల చుట్టూ విశాలమైన అవరణలున్నాయి. వాటిలో అనేకమందిని పహరావాళ్ళను ఉంచారు; సిద్ధార్థుడి కంట పడగూడనివారిని అవరణలోకి రానివ్వ కుండా చూడటం వారి పని.

సిద్ధార్థుడికి పదహారే ఏడు రాగానే శుద్ధేంద్రుడు సమహారాజు అతని వివాహంగురించి ఆలోచన చేశాడు. కపిలవస్తు రాజవంశంవారు వ్యాఘ్రపుర రాచకన్యలను చేసుకోవటం రివాజు. అందుచేత, వ్యాఘ్రపురరాజైన

సుప్రబుద్ధుడి కుమార్తెను, యశోధరను, తన కొడుకుకిచ్చి వివాహం చెయ్యమని శుద్ధేంద్రుడు కబురు చేశాడు.

సిద్ధార్థుడు సన్యాసి అయే యోగం ఉన్నదని సుప్రబుద్ధుడికి తెలుసును. అతను సన్యసించినట్లుంటే తన కుమార్తె ఆనాథ అయిపోతుందని భావించి ఆయన శుద్ధేంద్రుడి కోరికను నిరాకరించాడు. కాని యశోధరమాత్రం సిద్ధార్థుణ్ణి తప్ప మరెవ్వరినీ పెళ్ళాడననీ, అతను సన్యాసి అయినా తనకు అభ్యంతరం లేదనీ అన్నది.

శుద్ధేంద్రుడు సుప్రబుద్ధుడి తిరస్కారాన్ని లక్ష్మిపెట్టక, తానే స్వయంగా వ్యాఘ్రపురానికి

వెళ్ళి, యశోధరను వెంటబెట్టుకుని కపిల
వస్తు నగరానికి వచ్చాడు. తరవాత సిద్ధార్థు
డికి యశోధరకూ శాస్త్రాక్రమ వివాహమూ,
యౌవరాజ్య పట్టాభిషేకమూ జరిపారు.
యశోధర సిద్ధార్థుడి పట్టమహిషి; ఆందుచేత
అతనితోబాటు ఆమెకూడా సింహాసనంపై
కూర్చుని కిరీటం ధరించింది. ఇదంతా
పూర్తి అయినాక శుద్ధోపనయమహారాజు శాక్య
లందరికీ ఈ విధంగా కబురు పంపాడు:

"నా కుమారుడైన యువరాజు సిద్ధార్థుడికి
ఉపపత్నులుగానూ, పట్టమహిషి యశోధరకు
చెలికత్తెలుగానూ ఉండటానికి అదివాహితు
లైన మీమీ కుమార్తెలను పంపండి!"

అయితే రాజబంధువులు ఇందుకు
ఒప్పుకోక, "యువరాజు పసివాడు, చాలా
సుకుమారుడు. అతను ఇంతవరకూ ఒక్క
కొత్తవిద్యకూడా అభ్యసించలేదు. యుద్ధం
వస్తే ఇలాటివాడు శత్రువును ఎలా ఎదు
ర్దుంటాడు? మా కుమార్తెలను వివిధంగా
పాపించగలుగుతాడు? ఒక్క విద్యా రాని
వాడిపద్దకు మా కుమార్తెలను పంపేది
లేదు!" అన్నారు.

తననుగురించి తన కులంవారు ఇలా
అన్నారని విని సిద్ధార్థుడు చాలా నొచ్చు
కున్నాడు. "నా శక్తి సామర్థ్యాలు ప్రత్య
క్షంగా చూడగోరేవారు సరిగా వారంరోజులకు

రాజభవనానికి రావలసింది!" అని నగర మంత్రుల చాటంపు వెయించాడు.

అతను నిర్ణయించిన గడువులోజన రాజ భవనం అవరణలో బ్రహ్మాండమైన పందిరి వేశాడు. అతని బంధుబలగం నూటాకరవై వేలమంది గాక ఇంకా అనేకమంది దాన దాసీజనం అతని ఆస్తినైపుణ్యం చూడటానికి హాజరయారు. అందరూ చూస్తూండగా సిద్ధార్థుడు ఒక బాణం తీసుకున్నాడు. దానికి మామూలు మనుషులెవరూ నారి సంధించ లేరు. అలాటి బాణాన్ని అతను తన కుడి కాలి బొటనవేలుపై నిలబెట్టి ఒక వేలి గోరుతో, కూర్చున్న చటనుంచి లేవకుండానే,

నారి సంధించి ధనుష్టంకారం చేశాడు. ఆ వింతతాడు చేసిన మోత చురుము చప్పుడు లాగా దశదిగ్గ ప్రతిధ్వనించింది.

తరవాత సిద్ధార్థుడు ఆ విల్లు ఎక్కు పెట్టి ఒకే బాణంతో నాలుగు ఆరటిచెట్లను చెడించాడు: కళ్ళకు గంతలు కట్టుకుని గురిగా కొట్టాడు; వెంట్రుకకు వెళ్ళాడే పులనుకూడా, బాణంతో వెంట్రుకను తెంచి పడగొట్టాడు. అతను అట్టే శిల్పాలలోనూ తనకు పాండిత్యమున్నట్టు ఆందరి ఎడటా నిరూపించుకున్నాడు.

సిద్ధార్థుడి సామర్థ్యం గురించి శాకున్లు సంతృప్తిపడి తమ కుమార్తెలను సలభై

వేలమందిని సిద్ధార్థుడికి ఉపవత్తులు గానూ, యశోధరకు చెలికత్తెలుగానూ ఉండటానికి పంపారు.

సిద్ధార్థుడికిప్పుడు అన్ని సుఖాలూ అందుబాటులో ఉన్నాయి. అతని చుట్టూ ఒక భూలోకస్వర్గం ఏర్పాటయింది. ఆలాటి స్వర్గసుఖాలలో ముణిగితేలుతూ సిద్ధార్థుడు ఒకనాడు తన సారథి అయిన చెన్నుడితో, “ఉద్యానవనానికి పోతాను, రథం సిద్ధం చెయ్యి,” అన్నాడు.

చెన్నుడు రథానికి నాలుగు తెల్లని గుర్రాలను పూన్చి తెచ్చాడు. సిద్ధార్థుడు అందులో ఎక్కి ఉద్యానవనంకేసి బయలుదేరాడు.

వారు రాజభవనం చాటి కొద్దిదూరం వెళ్లారేలేదే, ఒక వింతమనిషి సిద్ధార్థుడి కంట పడ్డాడు. ఆ మనిషి వంగబడి, పిణుకుతూ నడుస్తున్నాడు, ఆయన నెత్తిమీది జుట్టుంతా నెరిసిపోయింది, నేట్లో చాలా భాగం దంతాలు లేవు.

ఆ మనిషిని చూసి సిద్ధార్థుడు ఆశ్చర్యపడి చెన్నుడితో, “అదేమిటి? ఆ మనిషి అలా ఉన్నాడేం?” అన్నాడు.

“ఆయన ముసలివాడు!” అని చెన్నుడు జవాబు చెప్పాడు.

“అందరిలాగా కాకుండా ఆయన ముసలిగా ఎందుకు పుట్టాడూ?” అని సిద్ధార్థుడడిగాడు. ముసలితనం ఏమిటో కూడా అతనెరగడు.

చెన్నుడు సవ్వి, “ఆయన ముసలి వాడుగా పుట్టలేదు. ఒకప్పుడు మనలాగే పడుచువాడు. ముసలితనం రావటంచేత అలా అయ్యాడు,” అన్నాడు.

“ఇలాటివాళ్లు ప్రపంచంలో చాలామంది ఉన్నారా?” అని సిద్ధార్థుడు మళ్లీ అడిగాడు.

“లేకేం, మహారాజా? చాలామంది ఉన్నారు!” అన్నాడు చెన్నుడు.

సిద్ధార్థుడు కొంచెం ఆలోచించి, “నేను కూడా ముసలితనం వస్తే అలాగే వంగబడి

పోయి, ఆ ముసలివాడిలా పణుకుతూ నడుస్తానా?" అని అడిగాడు.

"బతుకుతూపోతే ప్రతివాళ్లకూ ముసలి తనం వచ్చితీరుతుంది!" అని చెన్నుడు బదులు చెప్పాడు.

"ఈ ద్యానవనానికి పోవద్దు. రథం వెనక్కు తిప్పు," అన్నాడు సిద్ధార్థుడు. ఈ జీవితంలో చివరకు మిగిలేది ముసలి తనమేనా? ఎందుకీ పాడు జీవితం? అని పించింది సిద్ధార్థుడికి.

తన కుమారుడు అంత త్వరగా రాజ భవనానికి తిరిగి రావటం గమనించి శుద్ధోదనుడు కారణ మడిగి తెలుసుకున్నాడు. సిద్ధార్థుడు ఈ ద్యానవనానికి వెళ్లే దారిలో ఒక ముసలివాణ్ణి చూసి కలితపడి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడని తెలియగానే ఆయనకు కంగారు పుట్టుకొచ్చింది. ఆయన వెంటనే సిద్ధార్థుడి మనసును ఉల్లాసపరచటానికి స్పృహ గాన వినోదాలు ఏర్పాటు చేయించి, అతని భవనాల చుట్టూ ఉండే పహరావారిని రెట్టింపు చేశాడు.

నాలుగు మాసాలు గడిచాయి. మళ్లీ ఒకనాడు సిద్ధార్థుడు తన రథంలో ఈ ద్యాన వనానికి బయలుదేరాడు. ఈసారి దారిలో అతనికి ఒక రోగిష్టివాడు కనిపించాడు.

ఆ మనిషిని చూస్తేనే సిద్ధార్థుడికి కరీర మంతా కంపించింది.

"ఆ మనిషి అలా ఉన్నాడేం?" అని అతను చెన్నుణ్ణి అడిగి, అతను భయంకర మైన వ్యాధితో తీసుకుంటున్నాడని, ప్రాణులకు వ్యాధులు రావటం పరిపాటే ననీ తెలుసుకున్నాడు. ఇదా జీవితమంటే? ఇలాటి జీవితంకోసం ఆశించటం దేనికి? అనుకుని, సిద్ధార్థుడు రథాన్ని తిరిగి ఇంటికి మళ్లించాడు.

ఈసారి తన కుమారుడు త్వరగా ఇంటికి తిరిగిరావటానికి కారణం అతను రోగిని చూడటమేనని తెలియగానే శుద్ధోదనుడు

మరింత కంగారుపడ్డాడు. ఇలాటి దృశ్యాలు సిద్ధార్థుడి కంట వడకుండా చేయటానికి ఆయన సర్వ యత్నాలూ చేశాడు.

అయినా సిద్ధార్థుడు మరి నాలుగు మాసాల అనంతరం శవాన్ని చూడనే చూశాడు. అంతకు మునుపు అతనికి చావంటే ఏమిటో తెలియదు. పుట్టిన ప్రతి ప్రాణి విధిగా చచ్చి తిరుతుందని చెప్పుడు అతనితో చెప్పాడు. ఈసారికూడా సిద్ధార్థుడు రథాన్ని వెనక్కు తిప్పించి ఇంటికి వచ్చే శాడు దైవజ్ఞులు చెప్పిన మాట నిజమవుతున్నది; శుద్ధవస్తుడు వాన్ని ఏమాత్రం వారించలేకపోయాడు.

మరి నాలుగుమాసాలు గడిచాయి. అషాఢ పూర్ణిమ దినం వచ్చింది. యశోధర నిండు చూలాలూ; వి క్షణాన అయినా కనే టట్టుగా ఉన్నది. సిద్ధార్థుడు మామూలు అలవాటు ప్రకారం చెన్నుణ్ణి రథం తెమ్మని, దానిలో ఎక్కి ఉద్యానానికి బయలుదేరాడు.

మధ్య దారిలో అతనికి ఒక సన్యాసి కనిపించాడు. ఆ సన్యాసి తల గొరిగించుకుని, కాషాయ వస్త్రాలు ధరించి, తల పంచి తాను వెళ్ళే దారిన కొద్దిగజాలదూరం మాత్రమే చూస్తూ నడుస్తున్నాడు. ఆయన ముఖం చూస్తే ఆయన హృదయంలో ఏలాటి రాగ విద్వేషాలూ, వికారాలూ లేనట్టు సిద్ధార్థుడికి కనబడింది.

“చెన్నా, ఎవరీ మనిషి? అందరిలాగా లేడే?” అని అతను తన సారథిని అడిగాడు.

“ఆ మనిషి సన్యాసి. ఆయన బహిశుఖాలన్నిటినీ విసర్జించి జన్మ పరంపర నుండి విముక్తి కాగోరేవాడు!” అని చెప్పుడు జవాబు చెప్పాడు.

సిద్ధార్థుడి మనసు ఒక్కసారిగా తేలిక అయినట్టు కనబడింది. అతను చెన్నుడితో, “రథాన్ని త్వరగా ఉద్యానవనానికి తోలు!” అన్నాడు. —(ఇంకా ఉంది)

ధర్మం గెలిచింది

ఒక గ్రామంలో వినయూడనే రైతు ఉండే వాడు. ఆయన గొప్ప ధర్మాత్ముడు. తన జన్మలో ఎవరికీ ఏ విధమైన అపచారమూ చేసి ఎరగడు, ఎన్నడూ అసత్యం అడి ఎర గడు, అన్నిటికీ దైవాన్నే నమ్ముకునేవాడు.

వినయూడికి ఒక్కడే కొడుకు. వాడి పేరు పీతాంబరుడు. వాడికి పెళ్లి అయింది, ఒక కూతురూ కొడుకూ కలిగారు. పీతాం బరుడు తండ్రిపట్ల ఎంతో శ్రద్ధాభక్తులు కల వాడై, తండ్రిలాగే తానుకూడా ధర్మం తప్ప కుండా జీవిస్తూవచ్చాడు.

పీతాంబరుడి కొడుకు రెండేళ్లవాడై ఉండగా ఆ ప్రాంతాల భయంకరమైన క్రమం ఏర్పడింది. ప్రజలు తిండిలేక దుర్బలులై ఉన్నస్థితిలో విషజ్వరాలు వచ్చి అంతులేని జనాన్ని చంపేశాయి. పీతాం బరుడి భార్య, కూతురూ విషజ్వరాలతో మరణించారు.

పీతాంబరుడికికూడా జ్వరం తగిలింది గాని, వాడు ఎలాగో మృత్యువు వాతపడకుండా తప్పించుకుని బయటపడ్డాడు.

వినయూడు వృద్ధుడు, పీతాంబరుడి కొడుకు పనికిందు, పీతాంబరుడు జ్వర పడటంచేత చిక్కి శల్యమయిపోయాడు. వారికి గంజి తాగటానికైనా మాకలులేవు. ఎక్కడనైనా కూలిచేసి ఇన్నిమాకలు తెచ్చు కుందామనే ఉద్దేశంతో పీతాంబరుడు పొర చేత పట్టుకుని బయలుదేరాడు.

“ఇంత నీరసంగా ఉన్నావు, నువ్వు కూలి పించేస్తావు, నాయనా? నేనేవెళ్లి ఎక్కడైనా ఇన్నిమాకలు ముప్పైతి తెస్తాను!” అని తండ్రి అన్నాడు. కాని పీతాంబరుడు విని పించుకోలేదు.

అప్పుడే పొలాలపని అరంభమయింది. చెయ్యగలవారికి పని దొరుకుతున్నది. మిగి లిన కూలీలతోబాటు నిలబడిన పీతాం

బరుణ్ణి చూసి జాలిపడినవారు చాలామంది ఉన్నారు, కాని పని ఇచ్చినవారు ఒక్కరూ లేరు. వాడి కళ్ళలో ప్రాణాలున్నాయి, పార పట్టినచెయ్యి బలహీనతవల్ల వణుకు తున్నది, అలాటివాడికి పని దొరుకే అవకాశం ఎలావుంటుంది.

సాయంకాలండాకా పొలాల్లో తారట్లాడి పీతాంబరుడు గ్రామంలోకి తిరిగి వచ్చాడు. ఆ ఇంటా ఆ ఇంటా ఇన్నినూకలు ముప్పై త్రాడు. అవితీసుకుని బాగా పొద్దుపోయిం తరవాత ఇల్లు చేరుకున్నాడు.

“నే చెబితే విన్నావా, నాయనా? నీకు కూలి దొరకదు, దొరికినా చెయ్యలేవు. రేపు

నువ్వు, నేనూ కలిసి బిచ్చానికి పోదాం!” అన్నాడు వినయుడు.

“లేదులే, నాన్నా. ఈ పూటకు గంజి తాగేద్దాం. రేపు బలమైన ఆహారం సంపాదిస్తాను!” అన్నాడు పీతాంబరుడు.

“పిచ్చివాడా, మనకి గంజే కరువై ఉంటే ఇంకా బలమైన ఆహారం ఎక్కడినుంచి వస్తుందిరా!” అన్నాడు వినయుడు.

వినయుడి ఇంటికి సమీపంలోనే ఒక భూస్వామి పశువులుండే ఆవరణ ఉన్నది. ఆ ఆవరణలో రాత్రివేళ జొరబడి ఒక గొర్రెను దొంగిలించుకు రావాలని పీతాంబరుడు నిశ్చయించుకున్నాడు. తాను జ్వరంతో ఉన్నంతకాలమూ తన తండ్రి ముప్పి ఎత్తాడు. ఆ సంగతి పీతాంబరుణ్ణి బాధిస్తున్నది. తనకా బలం వస్తేనేగాని కూలి దొరకదు. తండ్రి - గంజి తాగటం తాను సహించలేడు. అందుచేత పీతాంబరుడు ఈపనిచేయ నిశ్చయించాడు.

ఇంతకాలమూ అదర్శప్రాయంగా ప్రవర్తించిన తన కొడుకు ఇప్పుడు ఏదో కూడని పని తలపెట్టాడని వినయుడికి అనుమానం తగిలింది. దానితో ఆయన మనసు అందోళన పడసాగింది. ఆ రాత్రి ఆయనకు సరిగా నిద్రపట్టలేదు.

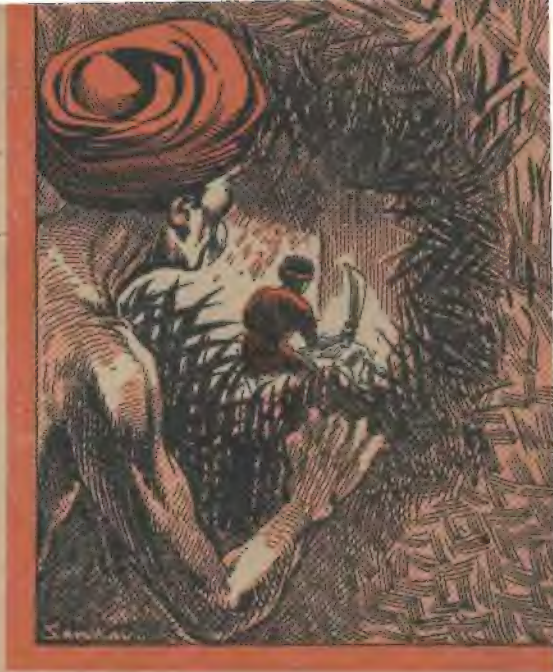

ఒక రాత్రివేళ ఏదో అలికిడి అయి విన
యుడు నిద్రలేచి చుట్టూ కలయచూశాడు.
ఇంటివాకిలి తెరిచి ఉన్నది. పీతాంబరుడు
పడుకున్నచోట లేడు. ఒక గంట గడిచింది.
ఇంటివెలపల ఉన్న పశువులకొట్టంలో అలి
కిడి వినపడింది. వినయుడు చప్పుడు
చెయ్యకుండా వెళ్లి పశువులకొట్టంలోకి
తొంగిచూశాడు.

పీతాంబరుడు గొర్రె కళ్ళేబరాన్ని పెద్ద
కత్తితో ముక్కలుగా నరుకుతుండటం
అయనకు కనిపించింది.

వినయుడు నిస్పృహతో ఇంట్లోకి తిరిగి
వచ్చి తన మామూలు చోటులో పడు
కున్నాడు. ఇంత కాలానికి తన కొడుకు
చెయ్యగూడని పని చేశాడు; దీనికి వాడు
శిక్ష అనుభవిస్తాడు. ఇందుకుగాను వృద్ధుడు
చాలా బాధపడ్డాడు. వాడి పని తనకోసమే
చేశాడు; తను పస్తులు పడుకోవటం వాడు
చూడలేకుండా ఉన్నాడు. చేసిన పని
తప్పని తన కొడుకును ఎలా మందలించి
చాలో వినయుడికి తెలియలేదు.

పీతాంబరుడు గొర్రెమాంసాన్ని పశువుల
కొట్టంలోని అటకమీదపెట్టి చేతులు కడిగేసు
కుని, ఏమీ ఎరగనివాడిలాగా తన మామూలు
చోటులో పడుకుని నిద్రపోయాడు.

వినయుడు తెల్లవారగానే లేచి పీతాం
బరుణ్ణి లేపి, "నాయనా, బిచ్చమెత్తపోదాం
వద. ఎంత పెందలాడి బయలుదేరితే
అంత మంచిది," అన్నాడు.

"ఇవాళ బిచ్చమెత్త నవసరంలేదని
రాత్రే చెప్పాను గదా, నాన్నా? బలిమైన
ఆహారం తెస్తానంటినిగా! మనం ఈ పూట
మాంసం తిందాం," అన్నాడు పీతాంబరుడు.

"నిన్న రాత్రిలేని మాంసం ఇప్పుడెక్కడి
నుంచి వస్తుందిరా, నాయనా. నేను తిండికి
మాడుతున్నానన్న విచారంతో ఏదైనా
అక్రమం తలపెట్టావేమో! అలా పొట్టనించు
కునేకన్న నాకు అకలిచావే ఇష్టం. తిండి

కోసం కూడనివని ఏదీ చెయ్యనని ఇప్పుడే నామీద ఒట్టుపెట్టుకో!" అన్నాడు వినయుడు.

"ఈ క్షణం నుంచి నువ్వు చెప్పినట్టే చేస్తాను, నాన్నా. ఈ పూటకు బిచ్చం మాట ఎత్తకు. నేనిదివరకే మాంసం సంపాదించాను. అది అయిపోయినాక బిచ్చం ఎత్తుకుందాం. నాకు కాస్త బలం కూడా వస్తుంది, ఎవరైనా కూలికూడా ఇస్తారు. నా మాట విను, నాన్నా!" అన్నాడు పీతాంబరుడు.

వినయుడికి కోపం ఆగలేదు; "మాంసం సంపాదించావా? ఎప్పుడు సంపాదించావు? ఎవరిచ్చారు? ఎందుకిచ్చారు? రాత్రి నాతో వదుకుని మళ్ళీ నాతో లేస్తావి గదా, ఈ

లోపల మాంసం ఎక్కణ్ణించి వచ్చింది. పాపిష్టివాడా, నా కళ్లు కప్పుదామనుకున్నావా? నేను రాత్రి మన పశువుల పాకలోకి తొంగిచూశాను. నువ్వు గొర్రెమాంసం కోయటం నాకుకనవడింది!" అని అరిచాడు.

పీతాంబరుడు కళ్ళవెంట నీరుకారుస్తూ, "క్షమించు, నాన్నా. నువ్వు చూడటం చూడలేకపోయాను. నీకంత అభ్యంతరమైతే ఆ మాంసం మనకు వద్దులే! గ్రామంలో ముష్టిత్తుకుందాం పథ!" అన్నాడు వాడు పశ్చాత్తాపంతో.

కాని ఈలోపలనే జరగవలసిన మోసం జరిగిపోయింది. లోపల తండ్రి కొడుకుల

మధ్య జరిగిన ఈ సంభాషణను ఇంటి బయట ఉన్న రక్షకభటులు విన్నారు.

జరిగిందేమిటంటే, ఆ రోజు తెల్లవారు జామునే భూస్వామి పశువులకావర్లు గొర్రె ఒకటిపోయిన సంగతి తెలుసుకుని తమ యజమానితో చెప్పారు. భూస్వామి వెంటనే గ్రామాధికారికి కబురుచేసి, తన గొర్రెను ఒకదాన్ని ఎవరో ఎత్తుకుపోయారనీ, ఆ దొంగతనం ఆచోకి తీయించవలసిందని కోరాడు. భూస్వామి పశువులదొడ్డికి సమీపంలో ఉన్న ఇళ్లన్నీ సోదాచెయ్యటానికి గాను రక్షకభటులు బయలుదేరారు. వారిలో కొందరు వినయుడి ఇంటికికూడా వచ్చారు.

వినయుడు కొడుకుతో అన్న మాటలు చెవినిపడగానే రక్షకభటులు పశువుల పాక లోకివెళ్లి అక్కడ వెతకగా అటకమీద గొర్రె మాంసం అంతా దొరికింది. దొంగకూడా దొరికి పోయాడు. గొర్రె తాలూకు చర్మంమాత్రం ఎంత వెతికినా దొరకలేదు. అయినా పితాం బరుడు దొంగ అన్న సంగతి అతని తండ్రి మాటలతోనే రుజువయింది గనక రక్షక భటులు అతని చేతులకు సంకెళ్లు తగిలించి తీసుకుపోయారు.

భూస్వామి కర్కోటకుడు. దొంగతనం బయటపడిన వివరాలు తన మనుషుల ద్వారా వినగానే ఆయన గ్రామాధికారివద్దకు

వెళ్లి, " అయ్యా, ఈ పీతాంబరుణ్ణి నగరంలో ఉండే న్యాయాధికారివద్దకు పంపి విచారణ జరిపించి, వాడికి పూర్తి శిక్షవడాలాగు చూడండి. ఈ దెబ్బతో ఇలాటి దరిద్రులందరికీ బుద్ధి రావాలి! వీణ్ణి తేలికగా పోనివ్వటం నాకేమాత్రమూ ఇష్టంలేదు. వీడి దొంగతనానికి వేరే సాక్ష్యంకూడా అవసరం లేదు, వీడి తండ్రినే సాక్ష్యం వేసుకుందాం. ఆ నిర్భాగ్యుడు వినయుడు ధర్మస్వరూపుడుట! అదెంతవరకు నిజమో అదికూడా తేలిపోతుంది!" అన్నాడు.

గ్రామాధికారి భూస్వామి కోరిన ప్రకారం పీతాంబరుణ్ణి, అతని తండ్రినీ, మాంసం

దాచిన చోటు చూసినవారిని, ఇతర సాక్షులనూ నగరంలో ఉండే న్యాయాధికారి వద్దకు పంపాడు.

నగరంలోని న్యాయాధికారి చాలా దయాస్వభావుడు. తిండికి ప్రజలు పడే కటకట ఆయనకు తెలుసు. కరువు వెంబడి విష జ్వరాలు వచ్చి ప్రజలను భయంకరంగా పీడించాయి. అటువంటి పరిస్థితులలో ఆయన తిండి దొంగతనాలను కఠినంగా శిక్షించలేక పోయాడు. కాని పీతాంబరుడి పైన వచ్చిన ఫిర్యాదును గురించి ఆయనకు కొంత బాధ కలిగింది. ఎందుచేతనంటే దొంగతనం గురించి ఉన్న సాక్ష్యంలో ఒక్క రవ్వయినా వెలితిలేదు. దానికి తగ్గట్టే ఫిర్యాదుచేసే పెద్దమనిషి దొంగపై తాను పాములాగా పగవట్టి పూర్తి శిక్ష కోరుతున్నాడు. తాను అనవసరమని చెప్పినప్పటికీ న్యాయాస్థానంలో దొంగకు వ్యతిరేకంగా వాడి తండ్రిచేతనే సాక్ష్యం చెప్పించాలని పట్టుపడుతున్నాడు. ఉన్న పరిస్థితులలో చట్టాన్నిబట్టి శిక్ష విధించటం తన విధి. న్యాయాధికారి అయిన తాను పక్షపాతబుద్ధి చూపకూడదు.

పీతాంబరుడి విచారణ ప్రారంభమయింది. భూస్వామి తన ఫిర్యాదు చెప్ప

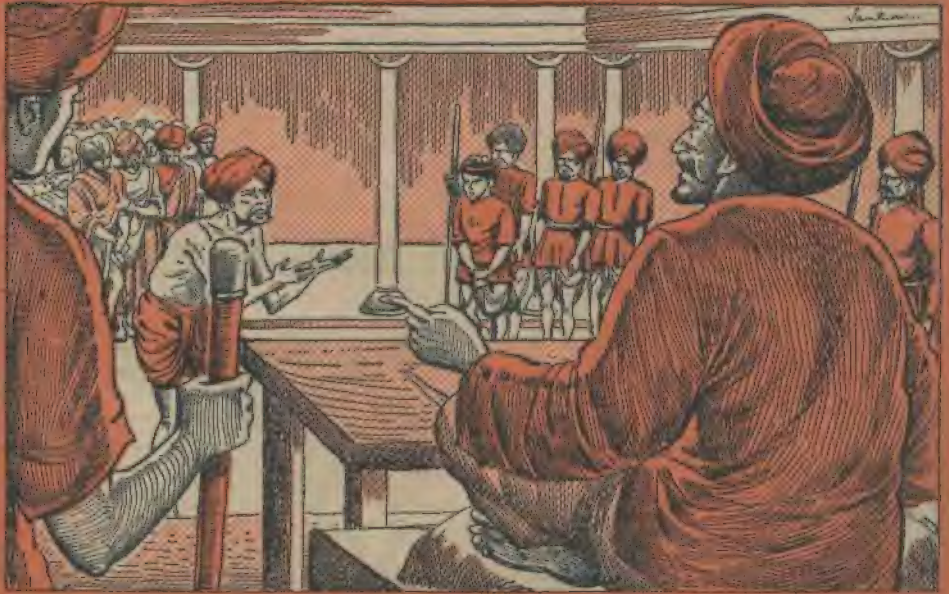
కున్నాడు. అతని గొర్రెలకాపరులు గత రాత్రి గొర్రె దొంగిలించబడినట్టు సాక్ష్యం చెప్పారు. గ్రామాధికారి పంపిన మనుషులు తాము విన్న తండ్రి కొడుకుల సంభాషణ గురించి, పాకలో వెతకగా అటకమీద తమకు గొర్రెమాంసం దొరకటం గురించి సాక్ష్యం చెప్పారు.

"ఈ సాక్ష్యమంతా ఒక ఎత్తూ, విన యుడి సాక్ష్యం ఒక ఎత్తూనూ. ముసలివాణ్ణి సాక్ష్యం చెప్పమనండి!" అన్నాడు భూస్వామి మీసం మెలివేస్తూ.

"నీ కొడుకు చేసిన ఈ దొంగతనం గురించి నీకు తెలిసినదంతా ప్రమాణ

పూర్తిగా చెప్పు!" అన్నాడు న్యాయాధికారి వినయుడితో.

"స్వామీ, నా కొడుకును శిక్షించకండి. వాడు నాకొక్కడే కొడుకు. నిన్నటిదాకా వాడు ఒక్క అనరాని మాట అని ఎరగడు, చేయరాని పని చేసి ఎరగడు. క్షమంపచ్చి మమ్మల్ని భయంకరంగా వీడించింది. అది చాలక వాడి భార్య, పెద్ద పిల్లా జ్వరాలతో పోయారు. వాడే చచ్చి బతికాడు. నేనూ, నా రెండేళ్ల మనవడూ తిండికి మాడుతుంటే చూడలేక పార తీసుకుని పనికి బయలు దేరాడు. కాని వాణ్ణి చూడండి, ఎముకల గూడు! వాడికి ఎవరు పని ఇస్తారు. నామీది

అపరాధిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. కాని, స్వామి, వాడు ఇక ఎన్నడూ అటువంటి పని చెయ్యనని నాకు మాట ఇచ్చాడు. ఆ మాంసం ముట్టనని ప్రమాణం చేశాడు. మేం బిచ్చమెత్తబోతుండగా వాణ్ణి పట్టు కున్నారు. వాణ్ణి శిక్షించకండి. భగవంతుడు పెట్టిన కష్టాలు చాలు, మీరు నాకీ ముసలి తనంలో ఇంకో కష్టం తెచ్చిపెట్టకండి. వాడి భూస్వామి గొర్రెను దొంగిలించే ఉంటాడు. నేను కాదని ఎలా అనేది? ఆ గొర్రె మాంసాన్ని వాడు కొయ్యటం నేను కళ్ళారా చూశాను. కాని ఇక ఎన్నడూ అలా చెయ్యడు. ఈ తప్పు కాయండి, బాబూ!" అని వినయుడు కన్నీరు కార్చాడు.

భూస్వామి మందహాసంచేస్తూ న్యాయాధికారికేసి చూశాడు.

న్యాయస్థానంలో వున్నవాళ్లంతా ముసలి వాణ్ణి చూసి జాలిపడి, భూస్వామిని చూసి అనహింతుకున్నారు.

న్యాయాధికారి ఒక్క క్షణం ఆలోచించి భూస్వామికేసి తిరిగి, "మీ ఫిర్యాదుకు అవసరమైన సాక్ష్యం కనబడదే!" అన్నాడు.

భూస్వామి తెల్లబోయి, "ఈ సాక్ష్యమంతా విన్నారు గదా?" అన్నాడు.

"వినయుడి ఇంట దొరికిన మాంసం మీ గొర్రె దనటానికి సాక్ష్యం ఏదీ? మీ గొర్రె చర్మం మీద మీదని గుర్తుంటుంది గదా? ఆ చర్మం ఏదీ?" అన్నాడు న్యాయాధికారి.

"ఎంత వెతికినా ఆ చర్మం దొరకలేదు," అన్నాడు భూస్వామి.

"ఆ చర్మం దొరికేదాకా పీతాంబరుడు దోషి అని నేను నమ్మలేను. అతని ఇంట దొరికిన మాంసం ఫలానివారి గొర్రెదని రుజువుకాలేదు గనక దాన్ని పీతాంబరుడు యధేచ్ఛగా వినియోగించవచ్చు!" అని న్యాయాధికారి తీర్పు చెప్పాడు.

ఈ తీర్పుపల్ల న్యాయం గెలవకపోయినా ధర్మం గెలిచింది!

ప్రకృతి వింతలు

8

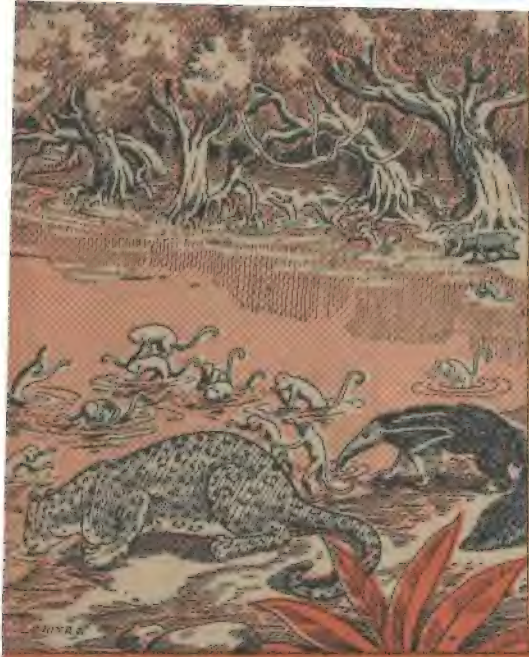
“విూకొక చిత్రం చూపిస్తాను. రండి,” అంటూ కుమేవావా నన్ను అరణ్యంలోకి తీసుకువెళ్ళాడు. చెట్లమీద ఇంకా నీరెండ పడుతున్నది. అక్కడ మాకొక దారి కనిపించింది. నీరు తాగటానికి అరణ్యమృగాలు వచ్చేదారి అది.

ఆ దారిన కనిపించే కాళ్ళగుర్తులు ఏయే మృగాలవే వాడు వివరించి చెప్పాడు.

నది ఒడ్డున ఉన్న ఒక ఎత్తయిన చెట్టు పైకి ఎక్కి మేము నాటకంచూసే ప్రేక్షకుల లాగా కూచున్నాం. ఇంతలో పిల్లల నడుపు లాటి ధ్వని వినిపించింది. “అదేమిటి?” అన్నాను. “కోతులు,” అంటూ వాడు నన్ను మాట్లాడవద్దని హెచ్చరించాడు. మా సమీపానవున్న ఒక చెట్టుకొమ్మ గలగలలాడింది. దాని పైనుంచి ఒక కోతుల కుటుంబం దిగి రావటం చూశాను. వాటిలో ఒక పెద్ద మగ

కోతి, ఒక చిన్న ఆడకోతి వున్నాయి. ఆడ కోతి వీపున ఒక బుల్లి కోతిపిల్ల వున్నది. కోతులన్నీ నదివద్దకు వెళ్ళి నీరుతాగి, స్నానాలుచేశాయి. పనిపిల్లకోతికి మనిషి పిల్లలకు జరిగే ఉపచారాలన్నీ జరిగాయి.

తరవాత ఆ దారివెంబడి ఒక వింత జంతువు రావటం చూశాం. అది పెద్దకుక్క అంతవున్నది. దాని జల్లితోక ఆ జంతువు నడిచేటప్పుడు విససకర్రలాగా ఈ పక్కకూ ఆ పక్కకూ ఊగుతున్నది. అది చీమలను తినే జంతువు. దాని మూతి సన్నగా, కోసగా 20 అంగుళాల నిడివి వున్నది. దాని నాలుక సన్నగా, చాలా పొడవుగా వున్నది. అది నాలుకను బయటికి చాచి, దారిలో కనిపించే చీమలను దానితో పోగువేసి నోట్లోకి తీసుకుంటుంది. దాని కాలిగోళ్ళు పెంపు తిరిగి, నడవటానికి అంతరాయంగా ఉన్నాయి.

“జాగ్వార్ ను చూసి ఈ జంతువులు భయపడకపోవటానికి కారణం మేమిటి?” అన్నట్టు కుమేవావాకేసి చూశాను.

“నీరుతాగేవేళ, ఉదయమూ సాయం కాలమూ జంతువులమధ్య శాంతి,” అని వాడు రహస్యంగా అన్నాడు.

నీరుతాగే రేపుల అరణ్యమృగాలమధ్య శత్రుత్వం వుండడని నాకు అర్థమయింది. అరణ్యజీవితం ఎరగనివాళ్ల కిది చాలా వింత గానే వుంటుంది. జాగ్వార్ నీరుతాగి, ఒళ్ళు విరుచుకుని, పెద్దగా అపలించి, తన శరీర మంతా ఒకసారి నాక్కుని, అరణ్యంలోకి వెళ్ళిపోయింది.

తరవాత కాస్సేపటికి టాపిర్ అనే జంతువు వచ్చింది. ఇది పందిలాగే వున్నది గాని, పందికంటే చాలా పెద్దది. ఇది మోటుచర్మంగల జంతువు. ఎమెజాన్ నదీప్రాంతంలో మోటుచర్మంగల జంతువు ఇది ఒక్కటే. దాని ముక్కు కిందికి వేళ్ళా దుతూ వుంటుంది. దీని వెనకగా ఒక చిన్న టాపిర్ కూడా వచ్చింది. రెండూ కలిసి నీటిలోదిగి స్నానం చెయ్యసాగాయి.

అవి తిరిగి వెళ్లేటప్పుడు కుమేవావా ఒక బలమైన బాణం తీసుకుని ఎక్కుపెట్టి మగ టాపిర్ ను గురిగా మెడమీద కొట్టాడు. అది

కుమేవావా నాచెయ్యి నొక్కాడు. నేను కిందికి చూసేసరికి ఒక జాగ్వార్ పులి రావటం కనిపించింది. నా గుండె గుబుగుబ లాడింది. ఏమంటే ఆ అరణ్యానికి అదే రాజు. దాన్నిచూసి మిగిలిన జంతువులు ప్రాణభయంతో పారిపోతా యనుకున్నాను. కాని అలాటిదేమీ జరగలేదు. జాగ్వార్ నీరు తాగేటప్పుడు కోతులు వాటిమానాన స్నానాలు చేస్తూనేవున్నాయి. నీరుతాగే ‘చీమ లనుతినే జంతువు’ తన మాతని నీటినుంచి పైకికూడా తీయలేదు. జాగ్వార్ నది ఒడ్డున అగి, మాతని నీటిమట్టానికి వుంచి పిల్లి లాగా కతుకుతూ నీరుతాగింది.

అక్కడే పడిపోయింది. మెడమీద కాక బాణం ఇంకెక్కడ తగిలినా టాపిర్ ఆ బాణంతోనహా అరణ్యంలోకి పారిపోయేదే.

మేము చెట్టుదిగి టాపిర్ ను తీసుకుపోవటానికి యత్నించాము. కాని అది కనీసం అయిదువందల పౌనుల బరువుండటంచేత దాన్ని ఎత్తలేకపోయాము. మేము మా శిబిరానికి తిరిగివెళ్లి పదిమందిని తెచ్చాం. నలుగురు దివిటీలు పట్టుకున్నారు. మిగిలిన వాళ్ళు టాపిర్ ను పట్టి ఈడ్చుకుపోయారు. మర్నాటికంతకూ సరిపోయే అహారం దొరికినందుకు ప్రయాణికులంతా హర్షించారు.

మాంసం కోసి ఒక చెట్టుమీద వేళ్ళాడగట్టాము. దాన్ని అప్పడే వండాలా, మర్నాటిదాకా వుంచాలా అన్న సమస్య వచ్చి కుర్రవాణ్ణి అడిగితే, "వచ్చిమాంసం జంతువులకిష్టం, వండిన మాంసం మనుషులకిష్టం అని మలోవా తాత అంటాడు," అన్నాడు.

వాడి మాటలు మాకు అప్పడర్థంకాలేదు కాని ఆ రాత్రి వచ్చిమాంసం వాసన పసికట్టి డజను జాగ్వార్లు మా శిబిరంకేసి వచ్చేసరికి మాకు అంతా అర్థమయింది. వాటిని దూరంగా వుంచటానికి మా శిబిరంచుట్టూ నాలుగు పెద్ద మంటలు వేసి తెల్లవార్లూ వుంచవలసి వచ్చింది.

తెల్లవారుజామున మంటవద్ద చలి కాచుకునేటప్పుడు కుమేవావా, "న్యోకుచాప్, ఇవాళ మనం కలిసితిరిగే అఖరురోజు. సాయంకాలం మీరు వెళ్ళిపోతున్నారు," అన్నాడు. వాడు పైకి నవ్వాడేగాని లోపల విచారంగా వున్నదని గ్రహించాను.

"ఈ కుర్రవాడి ధర్మాన మనకు కనీసం రెండురోజులకు సరివడే అహారం దొరికింది. వాడికోసం కొంత చందాలు వేసుకుందాం," అన్నాడొక పెద్దమనిషి. అందరూ తలా కాస్తా చందావేశారు. చందాలు వసూలయేలోపుగా కుర్రవాడు, "పళ్ళుకూడా కొన్ని వెంట తీసుకుపోవటం మంచిదిగదా!" అన్నాడు.

అనాసపళ్ళ కోసం ఇద్దరమూ బయలుదేరి కిందటిరోజు మేము అరణ్యంలో చేసిన మార్గంవెంట నడిచాం.

“ఇక్కడ అనాసపళ్ళుంటాయని నీకెలా తెలుసు?” అన్నాను.

“నిన్న మనం కొట్టిన టాపిర్ పంది ముక్కులో అనాస ముళ్ళున్నాయి. దానికి చర్మం మందం గనక ముళ్ళు గుచ్చుకున్నా తెలియదు. మనం కొట్టకముందు రెండు గంటలక్రితం అది అనాసపళ్ళు తినివుండాలి; దాని పొట్టలో అనాస ఆకులున్నాయి.”

వాడు చప్పన మాట చాలించి నా చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. వాడు చూసే దిక్కుగా చూసేసరికి నాకు రెండు అందమైన జింకలు కనిపించాయి.

“జింకమాంసం బాగుంటుందా?” అని అడిగితే వాడు అమిత రుచిగా వుంటుందన్నాడు. ఈమాట అంటూనే వాడు ఒక చిత్రమైన అరుపు అరిచాడు. ఆ అరుపు విని

జింకలు రెండూ మెడలెత్తి మాకేసి చూశాయి. కుమేవావా తన విల్లూ బాణాలూ వదిలేసి వాటికేసి వెళ్ళాడు. అవి బెదరలేదు, కదలలేదు. వాడు ఒక జింకను సమీపించి దాని మెడమీద చెయ్యివేసి నిమిరాడు. తరవాత దాని ముఖంమీద ముఖంపెట్టి ఆనందిస్తూ నన్ను దగ్గరికి రమ్మన్నాడు. నేను సమీపంగా వెళ్ళి రెండో జింకను నిమిరాను. ఉన్నట్టుండి ఆ జింక ఎందుకో బెదిరి పారిపోయింది, దానివెంట రెండోది కూడా పారిపోయింది.

“నాకు జంతువులను దువ్వటం ఇష్టం. చేతిలో విల్లు లేకపోతే అవి స్నేహంగా వుంటాయి. మీ మిత్రులకు తిండి వుష్కలంగావుంది. వేటాడ నవసరంలేదు. జంతువులుకూడా ఆకలి అయినప్పుడే ఇంకో జంతువును చంపుతాయి. మనిషి జంతువు కన్న తక్కువగా వుండరాదు,” అన్నాడు వాడు. —(ముగింపు వచ్చే సంచికలో)

త మా సా లు

అబ్బిగాడు మొదటిరోజు బడి నుంచి తిరిగివచ్చాడు. వాడి మొహాన సంతోషం లేకపోవటం చూసి అమ్మ, "బడి ఎలా ఉందిరా?" అని అడిగింది.

"నేనా బడికి పోను. నాకు రాయటమూ చదవటమూ చాతకాయె, మాట్లాడదామంటే మాట్లాడనివ్వరాయె! ఎందుకా బడి?" అన్నాడు అబ్బిగాడు.

*

*

*

"పంట పండేది వానాకాలంలోనటగా?" అన్నది ఒక బుల్లెమ్మ పంతులమ్మతో.

"ఎవరన్నారూ?" అని పంతులమ్మ అడిగింది.

"మా నాన్న."

"మీ నాన్నా? ఆయనకేం పని?"

"గొడుగులు మరమ్మతు చేస్తాడు."

*

*

*

గడ్డం గొరిగించుకునే ఆసామీ మంగలితో: అబ్బి, నీ దగ్గర ఇంకో కత్తి ఉన్నదా?

మంగలి: ఉన్నది; దేనికంటి?

ఆసామీ: ఆత్మరక్షణ చేసుకునేందుకు!

*

*

*

"నాకు వ్యాకరణం వచ్చేసింది, బావా!"

"వచ్చేసింది? అయితే చక్కెరకు బహువచనమేమిటి?"

"కలకండ."

*

*

*

"మా దగ్గర ప్రస్తుతం ఉద్యోగాలులేవు. ఉన్నవాళ్ళకే ఏమీ పనిలేదు."

"అయితే నన్ను తప్పక వేసుకోండి, సార్. నాకు ఏ పని చేతకాదు!"

*

*

*

అవసరమైతే మా పత్రికను ఒంటరిగా నడవగలవా?"

"నాపల్ల కాదండి."

"అనుభవం ఉన్నవాడిలాగే కనిపిస్తున్నావు. నీకు ఉద్యోగం ఇచ్చిచూస్తాను."

ఫోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1959 ఏప్రిల్ సంచికలో ప్రకటించబడే ఫోటోలకు నమూనాలు

★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ పిల్లవరి నెల 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న పెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పొష్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రసుకు పంపాలి:-చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

పిల్లవరి నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : అయితేగియితే అమ్మాయి ఎవరు ?

రెండవ ఫోటో : అడేపాడే అందాలబాల.

పంపినవారు : పి. జయశ్రీ,

0/0. శ్రీ పి. లక్ష్మణమూర్తిగారు, అయితానగర్, తెనాలి.

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చిత్రకథ

ఒక రోజున వానూ, వానూలు తోటకు వెళుతుండగా పెద్ద వానాగాలి వచ్చింది. ఇద్దరూ వెంటతెచ్చుకున్న గొడుగు తెరిచారు. పక్కనే 'త్రిగర్' సడవసాగింది. కొంతదూరం అలా వెళ్లేవరకే ఒక గొర్రెపాటేలు వాళ్లను చూసి డి కొట్టేందుకు తయారైంది. ఈలోపల గాలిచాకిడికి వానూ, వానూల చేతిలోని గొడుగు చువ్వలు వెనక్కు పంగిపోయి, అది కాస్తా వాళ్ల చేతిలోనుంచి జారి పాటేలు తలమీద బొడ్డావడింది. పాటేలు దారికానక అటూ యిటూ గెంతెంతలో, వానూ వానూలూ, 'త్రిగర్' అక్కణ్ణించి పారిపోయారు.

తెల్లవారింది —
 ఇంట్లో ఒకే సందడి,
 పొయ్యి రాజేశారు,
 పిల్లలు బడికి వెళ్లడానికి
 దుస్తులు ధరింసబడుతున్నారు.
 ఆఫీసుకు తీసుకు వెళ్లడానికి
 'టిఫిన్' తాక్స్ తయారు
 చేయబడి యున్నది.
 సందడి అణుగుతుంది.
 ఇక గృహిణి ఉత్సాహం జేయు
 ఒక కప్పు టీ త్రాగి,
 విశ్రమించవచ్చు.

నేను టీ

నేను కుటుంబ స్నేహితుణ్ణి

PS7 213

రవి టాయ్లెట్స్ ను వాడండి

రవి గ్లిసరిన్ సోపు:

మీ అందమును వర్చస్సును కాపాడును.

రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్:

మీ కేశములను విరివిగా పెంపొందించును.

రవి స్క్రూ:

మీ ముఖవలసమును అభివృద్ధి చేయును.

సోల్ ఏజెంట్లు:

డి న్యూస్టార్ & కంపెనీ,

తండ్రియార్చేట :: మద్రాసు-21

ఎక్కడ ఎన్నా న్యూట్రీన్ ప్రశంసే!

పిల్లలకు న్యూట్రీన్
"డ్రమ్" అంటే ఎంతో
యిష్టం. ఏమంటే,
న్యూట్రీన్ కంపెనీవారు

అందముగా ప్యాక్ చేయుటలో కొత్త పద్ధతిని
అవలంబిస్తున్నారు. అత్యంత రుచికరమైన
న్యూట్రీన్ మిఠాయిలు, టాఫీలు ఒక అకర్ష
ణీయమైన పేకెట్లో అమర్చబడినవి, ఖరీదు
హెచ్చింపబడక, మామూలు చెలకే అన్ని
చోటలందు
లభిస్తున్నవి.

మీ మధురానందమునకు:

డి న్యూట్రీన్ కన్సెప్షన్ కో., లిట్.,

చిత్తూరు - (ఆంధ్ర ప్రదేశ్)

టిక్కెట్టు లేకుండా చేసే ప్రయాణాన్ని అరికట్టాలి...

టిక్కెట్టు లేకుండా ప్రయాణం చేయడం
గౌరవకరమైన విషయం కాదు.

ప్రయాణికులకు సుఖప్రయాణం చేపూర్వకం కోసం
టిక్కెట్టు లేకుండా చేస్తున్న ప్రయాణాలను
పూర్తిగా అరికట్టాలి.

అట్లా చేయడానికి, దయచేసి మాకు
సాయపడండి! టిక్కెట్టు లేకుండా ప్రయాణం
చేస్తున్న వ్యక్తి మీ కంటిని ప్రతిసారి,
టిక్కెట్టును పరీక్షచేసే ఉద్యోగికి అతనిని
టూపించండి! ఈ అసౌకర్య కారణాన్ని, దేశానికి
వాటిల్లుకున్న నష్టాన్ని నివారించడం నిమిత్తం,
అందరి హృదయపూర్వక సహకారం అవసరం.

— దక్షిణ రైల్వే ప్రకటించబడినది

నేడే చూడండి!

తప్పుదారిని నడిచే పెద్దలను సెట్టింపకుండా
మంచిమార్గానికి మళ్లించిన యువశ్రేయవకుల
కథ...

విజయా
వారి

అప్పుచేసి పప్పుకూడు

డైరెక్టర్స్... ప్రసాద్... నిర్మాతలు... నాగిరెడ్డి & చక్రపాణి

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

అదేపాడే అందాల బాల.

పండినవారు :
పి. జయశ్రీ - తెనాలి

